

A Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Pedagógiai Programja

„Fogadjuk a gyermeket tisztelettel, neveljük szeretetben és bocsássuk útjára szabadságban.”

(Rudolt Steiner)

„Rendkívül fontos, hogy amíg gazdagítható a gyerekek érzélemvilága és ez elsősorban

a tizennyolc év alatti életkor, addig a művészeti nevelésre, a befogadás képességének

a fejlesztésére helyeződik a hangsúly.”

(Freund Tamás)

Bevezetés

A többcélú közoktatási intézmény, összetett iskola – általános iskola és alapfokú művészetoktatási intézmény – három épületben helyezkedik el (2012. augusztus 31-ig).

Iskolánk heterogén összetételű, amely segíti az életben való beválást, mivel a tantárgyi tudásban és a szociális képességek alakulásában is pozitív eredményeket mutat fel.

A jó színvonalú tudás megszerzéséhez vezető utat a személyiségfejlesztésben látjuk. Egyenlő esélyt biztosítunk mindenkinek arra, hogy az adott időben kapja azt, amire fejlődéséhez szüksége van, melynek eredményeképpen tanulóink sikeresen felvételiznek a 4 és 6 évfolyamos középiskolába is.

A művészeti képzésben résztvevő tanulók olyan készségek és képességek birtokába is jutnak, amelyek eredményeként alkotó módon bontakozhat ki kreativitásuk, önmegvalósítási törekvésük. Az alapfokú művészetoktatás 6-12 évfolyamon keresztül tart.

Az intézmény rendelkezik a kötelezően előírt tárgyi- és eszközfeltételekkel a többször módosított 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet mellékleteiben foglaltak szerint.

Iskolánk komoly eredményeket mutat fel a differenciált képességfejlesztés, az angol nyelv oktatása és a művészeti nevelés terén.

Értékeink

Magas színvonalú oktatás-nevelés

Művészeti nevelés

Differenciálás

Felelősség, megbízhatóság

Szeretetteljes bánásmód

Együtt érző, előítélet-mentes érzelmi kapcsolat

Kooperációs és kommunikációs képesség

Produktivitás

Fegyelem, biztonság

Nyitottság

Nevelési Program

Az általános iskolai nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei

- Kötelességünk, hogy minden rendelkezésünkre álló lehetőséget megadjunk tanulóinknak a testi, érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésükre.
- A tanulók személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában együttműködünk a szülőkkel.
- A gyermek ismeretét, érzelmi biztonságának megteremtését és gondozását a jó pedagógiai munka alapfeltételének tekintjük. A gyermeket a maga komplexitásában szemléljük.
- Mindenkit a maga erősségén keresztül fejlesztünk.
- Hiszünk a differenciált képességfejlesztésben.
- Az ismeretszerzésben az élményszerűséget, az alkotást és az aktivitást tartjuk elsődlegesnek. Nem a tények közlése, hanem a probléma közös kibontása, a tapasztalatok megfogalmazása, csiszolása, a kérdésekre adandó válaszok pontosítása a lényeges. Építünk a gyerekek kreativitására.
- A pedagógus nyitottsága, érzékenysége, empátiája, a gyerek érdeklődését, képességeit figyelembe vevő türelmes magatartása a gyermek, hasonló jellemzőinek kialakulását segítik.
- Demokratikusan működő iskolánkban a gyerek, a szülő és a pedagógus együtt alkotják az iskola társadalmát.

Az alapfokú művészetoktatásban folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

- Színvonalas, sokoldalú képzést valósítunk meg a választott művészeti ágban, amely felkészít a félévi, és év végi vizsgákra, bemutatókra, versenyekre.
- A tanítási-tanulási és alkotó folyamatban a növendék olyan önálló feladatokat kap, amelyben hasznosíthatja a megszerzett tudást, átélheti az alkotás örömét.
- Korszerű, sokoldalú tudást-műveltséget biztosítunk a művészeti nevelésben magas színvonalú művészeti műveltség elsajátításával.
- Kialakítjuk és fejlesztjük a művészeti kommunikációs – vizuális – auditív készségeket.
- A művészeti neveléssel elősegítjük a tanuló önállóságának, magabiztosságának folyamatos fejlődését.
- Különleges élményt nyújtunk azáltal, hogy tanulóinkat alkalmassá tesszük arra, hogy ne csak befogadói, de alkotói legyenek a művészeti tevékenységnek.
- Tanulóink megismerik a kultúra, jelesen zeneművészeti kultúra értékeit, amelynek személyiségbe történő beépülése az élet örömeinek felismerését és átélését teszi lehetővé a művészet átörökítő szerepén keresztül.
- Az intézményben folyó képzés teljes ideje alatt az alapvető készségek biztos kialakítása után a képességek fejlesztésére helyezük a hangsúlyt. A szilárd alapokat megteremtve nyitottá, fogékonyakká kell tenni a tanulókat az értékek befogadására, kreatívvá a szerzett képességek alkalmazásában.

Tanulóinkat az élet tiszteletére, a természet szeretetére, az emberi munka, a kultúra megbecsülésére, az egészséges életvitel igényére, s az ehhez szükséges önfegyelemre, az erkölcsös cselekvés igenlésére és igényére, a természetben és az emberi alkotásban megjelenő szépség értékelésére, valamint tevékeny és alkotó életre kell nevelni.

I.

Az általános iskola intézményegység

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Nevelő-oktató munkánk során a személyiség harmonikus fejlesztése érdekében az alábbi alapelveket tartjuk szem előtt.

1.1. Pedagógiai alapelvünk, hogy:

- iskolánk nevelő-oktató munkájában a demokratizmus, a humanizmus, az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság, a személyiség fejlődése, az alapvető közösségek (család, nemzet, az európai nemzetek közössége, az emberiség) együttműködésének kibontakoztatása, a szolidaritás és a tolerancia értékei hatják át a tanítási – tanulási folyamatokat;
- alapvető jelentőséget tulajdonítunk a **kulcskompetenciák kialakításának**, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kiművelésének;
- pedagógiánk elfogadott alapelve: a **komplexitás elve**, azaz annak állandó figyelembevételével, hogy a nevelés során biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek hatásával kell számolnunk;
- a **nevelő vezető, irányító, kezdeményező szerepe** érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében;
- a **közösségek biztosítanak szerepet** a növendékek önállóságának, öntevékenységeinek, önkormányzó képességének kibontakoztatásához;
- az iskola valamennyi dolgozója és tanulója kölcsönösen tiszteletben tartja egymás **emberi méltóságát**;
- minden iskolai tevékenységünket – az oktatás és nevelés terén egyaránt – a **gyermekek okos szeretete hatja át**;
- iskolánk a gyermekeket felkészíti az **önálló ismeretszerzésre és önművelésre**, ennek feltétele a **tanulási képességek és szilárd alapkészségek** kialakítása;
- a tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg**, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- **alkotó pedagógiai klímát** teremtünk meg az eredményes munka érdekében;

- az egyéni szükségletek szerint megfelelő feltételeket nyújtunk gyermekeinknek a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez;
- minden támogatást megadunk ahhoz, hogy tanítványaink elsajátítsák az élethosszig tartó tanulás alapjait, valamint a folyamat megkönnyítő képességeket, készségeket és **kompetenciákat: a szövegértési- szövegalkotási, matematikai – logikai, szociális, életviteli és környezeti, idegen nyelvi valamint az infokommunikációs technológiákat;**
- **a kompetencia alapú oktatás során az ismereteket – készségeket és attitűdöket – kölcsönhatásban fejlesztjük;**
- hatékony felzárkóztató munkával támogatást adunk a **szociokulturális hátrányok leküzdéséhez;**
- iskolánk segíti a világban való eligazodást az **idegen nyelvek oktatásával;**
- az egyéni adottságokat figyelembe véve kialakítjuk tanítványainkban a **teljesítményorientált** beállítódást, az önálló tanulás képességét;
- a nevelési – oktatási folyamatokban **következetes „emberléptékű” követelményeket** támasztunk;
- **a szociális, életviteli és környezeti kompetencia** fejlesztését az ember és társadalom műveltségi blokk szolgálja;
- megalapozzuk a konstruktív életvezetés és az egészséges életmód készségét;
- reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő **továbbtanulási irány illetve pálya kiválasztását;**
- **a kommunikációs – és viselkedéskultúra elsajátításával** kialakítjuk a **tárgyi és személyes világukban való eligazodás képességét;**
- alapvető értéknek tekintjük **a szűkebb és tágabb hazához való kötődés** érzését, **környezetünk megismerésének és megóvásának igényét;**
- **a NAT valamennyi műveltségi területe szolgálja a kulcskompetenciák fejlesztését:** a magyar nyelv és irodalom; az élő idegen nyelv; a matematika; az ember és társadalom, ember a természetben; földünk-környezetünk; a művészetek; az informatika; az életviteli és gyakorlati ismeretek; a testnevelés és sport;
- **a képesség-kibontakoztató felkészítés a személyiségfejlesztés, a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarctól, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez,** a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyének növeléséhez.

Pedagógia tevékenységünk célja mindazoknak az intellektuális és emberi – erkölcsi értékeknek a kialakítása tanítványainkban, melyek birtokában úgy tudják egyéni boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja.

1.2. Ennek érdekében célunk:

Célok az alapfokú nevelés-oktatás első szakaszára (1-6. évfolyam):

- az iskolába lépő kisgyermekben óvja és **fejlessze a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot;**
- **vezesse át a gyermeket** az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- **tegye fogékonnyá** a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a társadalom értékei iránt;
- az iskola **adjon teret** a gyermek játék- és mozgás iránti vágyának;
- az iskola segítse a gyermek természetes fejlődését, érését;
- az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában **elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen;**
- a tanulók társas kapcsolataikat hassa át az egymás iránti tisztelet, fogadják el a szabályokat és megállapodásokat, alkalmazzák a kulturált együttélés normáit, tudjanak együttműködni másokkal;
- szeressék és óvják természeti környezetüket;
- az **olvasás iránti kedv** felkeltése, fenntartása;
- az **alapkészségek elsajátítását** mélyrehatóan alapozzuk meg;

Célok a nevelés-oktatás második szakaszára (7-8. évfolyam):

- folytassa az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését;
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegye figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz két, pedagógiaileg elkülönített periódusra tagolódik;
- vegye figyelembe, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokra;
- vegye figyelembe, hogy 12-14 éves kortól (serdülő kor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás;
- az **alapkészségek kimunkálása** (írás, értő olvasás, számolás, beszéd) és a **differenciált fejlesztése;**
- a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket – érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően **készítse fel a továbbtanulásra;**
- magas színvonalú és sokrétű ismeretátadással **fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó képességét, készségét és kreativitását;**

- tudatosítsa a gyermekben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, erősítse meg a **humánus magatartásmintákat, pozitív szokásokat**, és a gyermek **jellemét** formálva szolgálja a személyiség kiteljesedését;
- segítse diákjainkat abban a folyamatban, amelyben **művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberekké válhassanak**;
- a személyiségfejlesztés céljait szolgálja a tevékenységre nevelés (tanulás, munka, szabadidős tevékenységek), a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akaratilag és testi, a nyelvi-kommunikációs, a matematikai, a természettudományos; a történelmi,
- társadalmi, az esztétikai és a technikai nevelés területei) és a szükségletek alakítása képezze;
- a nevelési folyamat gyakorlati módon igazolja a **megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékét**;
- jellemezze munkánkat egyfelől a **következetes követelés és igényesség**, másrészt a tanulók jogainak, **emberi méltóságának tiszteletben tartása**, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság;
- a pedagógiai munka középpontjában tehát a **személyre szóló fejlesztés** álljon;
- a tárgyi tudás mellé a gyermekek szerezzék meg mindazokat az együttműködési, **kommunikációs képességeket** is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja;
- a „**tanulás tanulása**” és az **önálló ismeretszerzés** képességének kialakítása minden gyermek számára elérhetővé váljon;
- az **informatika alkalmazása** és az **idegen nyelvek tanulása** iránti igény fejlesztése is járuljon hozzá az alapműveltség kialakításához;
- ismerje és alkalmazza a **közösségi együttélés pozitív magatartásformáit**;
- alakítsa ki a saját hatékony **tanulási stratégiáját**, célszerűen alkalmazza a **tanulási módszereket**;

1.3. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai

Feladatok a nevelés-oktatás első szakaszára (1-6. évfolyam):

- a pedagógiai munka középpontjában a **személyre szóló fejlesztés** törekvése álljon;
- a **tanítás** nem más, mint a **tanulók tanításának szervezése**: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése, ezért, a tanulásszervezés meghatározó szempontja a **tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása** legyen;
- a tanulói kíváncsiságra. érdeklődésre épített motivációval fejlessze a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és mozdítsa elő érzelmvilágának gazdagodását;
- alapozza meg a **tanulási szokásokat és módszereket**;
- támogassa az **egyéni képességek kibontakoztatását**;

- az oktatási folyamatban alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit;
- a tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- törődjön azoknak **a hátrányoknak a csökkentésével**, amelyek a gyermekek szociális - kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak;
- tudatosítsa a gyermekekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket;
- a gyermek **jellemét formálva szolgálja a személyiség érését**;

Feladatok a nevelés-oktatás második szakaszára (7-8. évfolyam):

- fejlessze a tanulóknak azokat a képességeket, készségeket, amelyek **a természeti, társadalmi és emberi környezettel való harmonikus, építő kapcsolatokhoz szükségesek**;
- az aktív tanulási tevékenységek (kooperatív tanulási technikák) közben **fejlessze a tanulóknak önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját, toleranciáját**;
- olyan helyzeteket teremteni, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét;
- tudatosítani a tanulóknak **a közösség demokratikus működésének értékét, jellemzőit**;
- tisztázni **az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát**, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban;
- **a demokratikus normarendszer kiterjesztése** a természeti és épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra;
- a test és lélek harmonikus fejlesztése;
- az elemi műveltség alapjainak lerakása, elmélyítése;
- a tanulási stratégiák és módszerek elsajátítása;
- a tanulóknak **kapjanak folyamatos visszajelzést** a tanulmányi teljesítményükről és magatartásuk minőségéről;
- adaptív tanulásszervezéssel hasznosítsuk a számítógépet, s az info-kommunikációs technikákat;

1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai

- fokozatosan **átvezetjük a gyermekeket** az óvoda játékközpontú cselekvéseiből **az iskolai tanulás tevékenységeibe;**
- **mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz,** megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a **mozgásigény kielégítésével,** a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a **koncentráció és relaxáció képességének alapozásával;**
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan modul gyakorlati jellegű oktatásával és az **egészségnevelési témahéttel** kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését és gazdagítását a **drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával** kívánjuk megvalósítani;
- az **önismeret** alakításával, az **önismereti szakkörrel** a **fejlesztő értékelés** és **önértékelés** képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az **életkori jellemzők figyelembevétele;** az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a **kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;**
- a személyiség **erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával;** helyes **magatartásformák megismertetésével** és gyakoroltatásával;
- a **kortárs kapcsolatok** megerősítésével; elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő **praktikus ismeretek** nyújtásával;
- az ismeretek tapasztalati megalapozása, a felfedezés lehetősége, a kreativitás fejlesztése, a differenciált fejlesztés, a művészeti, a gyakorlati és a közismereti készségek fejlesztésének egyensúlya, a tanulók egészséges terhelése; fejlődésük folyamatos követése, a személyre szóló, fejlesztő értékelés;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre épülő **kooperatív-interaktív tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat;**
- növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, stb.)
- az iskola épít a tanulók kíváncsiságára és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre (projektek)
- **heurisztikus tanulási helyzeteket** és rendszerező ismeretszerzési élményeket egyaránt kínálunk tanulóinknak, az így szervezett tanulási folyamat juttatja közel őket **a megismerés, a tudás öröméhez, erősíti önbizalmukat és növeli teljesítményük értékét;**

- a tanulók megszerzett tudásukat **valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében** is alkalmazzák, döntéskéességüket szervezett gyakorlatokban és spontán élethelyzetekben is érvényesítik;
- az iskolában folyó nevelő-oktató munka mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerében meghatározott rend szerint **funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket;**
- **alkalmazzuk a tanuló-megismerési technikákat, módszereket és eszközöket;**

1.5. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei

- minden gyermek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének illetve távolabbi céljainak **megfelelő programokat, tevékenységi formákat;**
- a tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempont az **életkori jellemzők figyelembe vétele;**
- **személyes példamutatással** neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására;
- a mentális képességek céltudatos fejlesztése; az **önálló tanulás és az önművelés** alapozásával, gyakoroltatásával;
- az iskolai tanulás folyamatában a gyakorlatközpontúság, az életvitelhez szükséges, alkalmazható tudás gyarapítása, a **problémamegoldó gondolkodás fejlesztése** érvényesül;
- megismerjük és **alkalmazzuk a szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztésére kidolgozott tanulói és tanári eszközrendszert;**
- a diagnosztikus és formatív mérések mérőeszközeit iskolai szinten készítjük el, illetve választjuk ki, a szummatív tesztek elkészítéséhez megyei illetve országos standardizált **mérőeszközöket alkalmazunk;**
- nevelési célzatú (nyílt és zárt) csoportfoglalkozások a nevelési problémák megbeszélésére, kezelésére;
- **a nevelési-oktatói eljárások pedagógiai eszközeit a kooperatív technikákkal ötvözzük:**
  - **A: a meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei:** az oktatás valamennyi módszere, meggyőzés, minta, példa, példakép, példakövetés, eszménykép, bírálat, önbírálat, beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás, előadás, vita, beszámoló;
  - **B: a tevékenység megszervezésének módszerei:** csoportépítés, kooperatív feladatmegoldás, követelés, megbízás, (ön)ellenőrzés, (ön)értékelés, játékos módszerek, gyakorlás;
  - **C: a magatartásra ható módszerek:**
    - **ösztönző módszerek:** ígéret, helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret (pl: szóbeli dicséret nyilvános formái – a tanórán, az osztályközösség előtt,

iskolai összejöveleken; írásbeli dicséret formái. – osztályfőnöki dicséret, igazgatói dicséret, nevelőtestületi dicséret, oklevél, jutalmazás)

- **kényszerítő módszerek:** felszólítás, követelés, parancs, büntetés, párhuzamos osztályba való áthelyezés, áthelyezés másik iskolába (kivételes esetben)
- **gátlást kiváltó módszerek:** felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, intés, fenyegetés, tilalom, elmarasztalás (ezek a módszerek a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célozzák, a negatív viselkedés kialakulását próbálják megakadályozni);

➤ A nevelési módszerek különböző formáit, változatait is eszköznek nevezik. Ezek a következők lehetnek:

- **A: nyelvi (verbális) eszközök:** beszéd, beszélgetés (a nevelés egyik nagyon fontos eszköze, tartalmát tekintve lehet: szabad vagy irányított beszélgetés; szervezettség alapján lehet: spontán vagy tervezett; formája alapján: egyéni vagy csoportos), interjú
- **B: nem nyelvi (non verbális) eszközök:** a nem nyelvi eszközök kísérhetik (beszélgetést kísérő gesztikulálás), nyomatékosíthatják (dicsérő szavakat kísérő mosoly) vagy helyettesíthetik közleményeiket: arckifejezés (mimika), szemmozgás, tekintet, testhelyzet, testtartás, mozdulatok (gesztusok), kulturális jelzések;
- **C: szociális technikák:** ezeket a technikákat a tanulók a felnőttektől tanulják el, kezdetben a családban (gyermekkori beidegződés) majd az iskolai közösségben, ezért nagyon fontos, hogy a diákok milyen mintát kapnak otthon és az iskolában.
- **D: technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez:** ezek olyan eszközök, technikák, amelyeknek lényeges eleme, hogy a világra vonatkozó ismeretek mellett, azokkal szinkronban fejlesszük a tanulók belső, pszichés világát, társas kapcsolatait, egyedi tulajdonságait, készségeit, fejlesztő interjú, fejlesztő beszélgetés;
- **E: szociális készségfejlesztő technikák:** a tanulók problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeinek fejlesztése, illetve a meglévők erősítése: minta- és modellnyújtás, megerősítés (buzdítás, dicséret, jutalmazás), szerepjáték, dramatizáló tevékenység;

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk pedagógiai programja a NAT-ban leírt és képviselt értékekre, valamint a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra és szükségletekre épül.

- Ezért pedagógiai feladatainkat az alábbiakban határoztuk meg: A NAT-ban leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátítása.
- Az ezekre épülő differenciálás.

E két feladatunk azt a célt szolgálja, hogy tanulóink

- a különböző szintű adottságaikkal,
- az eltérő mértékű fejlődésükkel,
- az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb / érdeklődési körüket érintő/ tevékenységükkel,
- szervezett ismeretkövetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban
- minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A különböző ismeretek elsajátítása során törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti cselekvési motívumainak, képességeinek a kialakításához, fejlesztéséhez.

Képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett - kiválasztással

- elrendezéssel

A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók:

- műveltségét
- világképük, szemléletük formálódását
- társas kapcsolatát
- eligazodásukat saját testükön, lelki világukban,
- tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont volt a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Éppen ezért nevelési programunk összeállításánál az alábbi feladatoknak adunk prioritást:

Az iskola pedagógiai programja, nevelési, tanítási – tanulási folyamata adjon teret:

- a.) a színes sokoldalú
  - iskolai életnek
  - tanulásnak
  - játéknak
  - munkának
- b.) fejlessze
  - a tanulók önismeretét
  - együttműködési készségüket
  - eddze akaratukat
- c.) járuljon hozzá
  - életmódjuk
  - motívumaik
  - szokásaik
  - az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk alapja egy olyan közös gondolkodást kíván az iskolafenntartó és iskolahasználó részéről, amelyben:

A tanulók - tudásának
- képességeinek
- egész személyiségének

} fejlődése, fejlesztése áll a középpontban

figyelembe véve, hogy az oktatás nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Énkép, önismeret

A személyiség fejlődését azzal segíthetjük elő, ha önmaguk megismerésére motiváló tanulási környezetet szervezünk a tanulók számára. Énképük és önismeretük gazdagodásához ezért olyan tanulási környezetet célszerű biztosítanunk, amely fokozza az őket körülvevő személyek és dolgok egyre tágabb körei iránti érzékenységét, illetve kialakítja bennük az alapvető erkölcsi, etikai normák iránti fogékonyságot. A Nemzeti Alaptantervben megnevezett nevelési értékek abban az esetben épülnek be a fejlődő személyiségbe, ha a tanulási tartalmak elsajátítása során a tanulók maguk is aktív részeseivé válnak ezen értékek megnevezésének és azonosításának.

Az alábbi konkrét feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

Az értelem kiművelése területén elvégzendő feladatok:

- a megismerési vágy fejlesztése
- tapasztalati és értelmező tanulás elsajátítása
- a felfedezési vágy fejlesztése (megfigyelési késztetés)
- a játékszeretet és az alkotásvágy fejlesztése
- a tanulási kötelességtudat fejlesztése
- a tanulási igényszint fejlesztése
- tanulási ambíció
- a tanulási életprogram fejlődésének segítése (a tanulás gyakorlati értéke, mint motívum, a továbbtanulási szándék, mint tanulási motívum, az önfejlesztési igény, mint motívum)

A nevelés szociális értékrendek megismerésének, a pozitív értékrend elfogadásának és az e-szerinti viselkedés, magatartás elsajátításának, a szociális képességek kiépülésének, kreativitás növekedésének elősegítését jelenti.

A segítő életmódra nevelés területén elvégzendő feladatok:

A megfelelő szociális szokások, minták, attitűdök, meggyőződések, készségek és ismeretek elsajátításának elősegítése, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a szociális viselkedés alapvető szabályait, megértsék a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét.

- a pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése
- olyan iskolai életrend kialakítása, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak.
- élményszerű, pozitív minták felkínálása, személyes példamutatással
- pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában
- a pedagógusok és a tanulók közötti szociális kölcsönhatások optimalizálása
- az iskola kínálja fel a segítség sokféle lehetőségét, módját
- a pedagógusok rendszeresen éljenek a segítő együttműködés formáival (együtt cselekvés, közös feladatmegoldás, közös kirándulás)

3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A nevelés szempontjából közösségnek nevezzük az autonóm egyének szerveződését. Mivel a közösség egyénekből áll az igazi közösség kibontakoztatja, fejleszti az egyéniséget.

Maga a közösség a fejlődés keretét biztosítja, miközben tagjai önfejlődésével a közösség is fejlődik, több lesz, mint tagjai egyszerű együttese.

A közösségi nevelés területei:

- a család
- az iskola
- az iskolán kívüli közösségek

A pedagógiai program szempontjából az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területeit vesszük sorra.

- tanórák (szaktárgyi, osztályfőnöki)
- tanórán kívüli, felnőttek által szervezett iskolai foglalkozások (napközi, kirándulások, stb.)
- diákok által szervezett, tanórán kívüli iskolai foglalkozások

A szabadidős tevékenységek egyre inkább a nevelőmunka középpontjába kerülnek. Fontos, hogy a tantárgy-kiegészítő ismeretszerzéstől, a lazább társas szórakozásig, művelődésig a legszélesebb tevékenység-skálán keresztül már az iskolai keretek között is gyökeret verjenek az iskola falain túllépő kulturált szabadidős szokások. Nagyon fontos az oktatás és a szabadidős tevékenység gondosan megtervezett, átgondolt munkamegosztása, amely az egymásra épülés, az egymásba kapcsolódás teljes rendszerét kell, hogy jelentse.

Az iskolai szabadidős tevékenység jó terepet biztosít a közösség fejlesztő munkának.

Célja: olyan működő csoportok létrehozása:

- melyek saját érdekszférájukon belül,
  - iskolánk és lakóhelyünk fejlődése érdekében
- } saját maguk által megfogalmazott programokat valósítanak meg.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok:

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai.

Legfontosabb célunk ebből a nem nevelési szempontból összetömörült csoportból olyan valódi közösséget formálni, amely képes:

- a közös cél érdekében hajlandó a közös értékrend elfogadására és
- az iskola szervezett keretein (tanórák) belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni.

Ennek a célnak az értelmében több esztendő kitartó türelmes munkájára van szükség.

Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekedjünk:

- a tanulás támogatása: kölcsönös segítségnyújtással,
közösség ellenőrzéssel,
tanulmányi és munkaerkölcs erősítésével.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladata:

A tanórán kívüli foglalkozások már kötetlenebb tevékenységi formái és a közösen átélt kirándulások, túrák, napközis szabad foglalkozások érzelmmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló területei.

Feladat:

- a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsuk, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- ismertessük meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek
- a séták, kirándulások alkalmával mélyítsük el a természet iránti tisztelet, és a környezet iránti felelősség érzését
- sokoldalú és változatos foglalkozások (művészeti, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével)
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, öngazgató képességének (ki)fejlesztése
- a folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építés,
- olyan nevelőkollektíva kialakítása, mely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályok tevékenységét koordinálja,
- különböző, változatos munkaformákkal (csoportmunka, páros, egyéni munka, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése

A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A diákönkormányzat a tanulók önrányító, önszervező közössége, melynek keretében a tanulók a pedagógus irányítóval együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket.

Feladat:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak.
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményt keltenek a közösség tagjaiban és ezzel fejlődik maga a közösség.
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz és hatása nem csak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is.

A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

Feladat:

- olyan közösségek létrehozása, amelyek nem csak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket, a csoporton belüli kapcsolatok erősítése
- a tevékenységformákat használtatva át a kölcsönösség és az egyéni képességekre, aktivitásra való építés
- olyan erős érzelmi- értelmi felhívó erővel bíró témák kijelölése, amely során csodálkozva fedezhetik fel önmagukban a másik iránti érdeklődés, megértés, türelem szándékát és képességét, erősítve ezzel a közösséghez való kötődést
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására

A valahová tartozás tudatát, a közösségi eszmék és értékek megbecsülését a hagyományok közvetítik.

A hagyomány közösségteremtő és megőrző erő, amely bizonyos állandóságot és folytonosságot teremt az iskola mindennapi életében, ilyenek a névadónkhoz kapcsolódó programok, rendezvények.

Iskolánk tudatosan ápolja, őrzi és folyamatosan bővíti hagyományait.

A rendszeresen ismétlődő események, a tudatosan kialakított szokások és jelképek erősítik az iskolához való tartozást. /iskolánk címere, zászlója, logója, a „Mátyás-napi” vers- és prózamondó verseny, „Hunyadi Díj”, mint a legmagasabb elismerés.

4. A környezeti nevelési program

„A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.”(NAT 243/2003)

E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik. A fenntarthatóság pedagógiája a környezetért felelős, aktív kiscsoportok és tágabb közösségek kialakítására törekszik, előtérbe emelve azokat a tanulásszervezési módszereket, amelyekben felerősödhet a társas részvétel, felértékelődhet a felelős együttműködés.

A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a környezettudományi és társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira építve történhet az értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása.

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Nem anyagi erőforrások

Iskolán belüli együttműködés

- **Tanárok:** Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés illetve oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai környezeti nevelési munkába, a tapasztaltabb kollégák tanácsokat, javaslatokat adnak.
- **Diákok:** Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére, magatartása pedig kulturált legyen. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoportnak

- **Tanárok és diákok:** A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programokkal sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában a hulladékgyűjtési akcióknak, kirándulásoknak valamint a nyári táboroknak. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában, és megőrzésében is.
- **Tanárok és szülők:** Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőséget is figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják.
- **Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:** Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentsük a felesleges papírfelhasználást (pl.: féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során lehetőleg környezetkímélő, egészségre nem ártalmas tisztítószeret használunk.

Iskolán kívüli együttműködés

- **Fenntartó:** Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető leghatékonyabb helyzet megteremtését elérje.
- **Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények:** A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a múzeumok, az állatkertek, tanösvények, tájvédelmi területek, természetvédelmi területek, nemzeti parkok, botanikus kertek, tanulmányi séták közvetlen környezetünkben. Ezeket a látogatásokat a tanórán készítjük elő. Iskolai tanulmányai során minden tanuló legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson részt vegyen.
- **Civil szervezetek:** A civil szervezetek szakmai ismeretekkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. A szaktanárok egyénileg alakítanak ki kapcsolatot egyes civil szervezetekkel.

- **Hivatalos szervek:** A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javasataikra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

Az iskola jövőképe

Szeretnénk, ha iskolánk olyan intézménnyé válna, ahol a pedagógusok (szülők) és a gyerekek által közösen kialakított parkosított terepen szinte természetes körülmények között zajlik néhány foglalkozás. A belső terek hangulatosabbak lesznek, több növény lesz mindenütt. Diákjaink és dolgozóink figyelnek az intézmény energia és vízfelhasználására, csökken a keletkezett hulladék mennyisége, vigyáznak a belső és külső környezetünk tisztaságára. Diákjaink aktív kezdeményező szerepet játszanak az iskolában kialakult környezettudatos szemlélet elterjesztésében a településen.

Hosszú távú célunk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- a rendszerszemléletet;
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését;
- az egészséges életmód igényét, és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket	Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg: átdolgozott tanmenetek, több környezeti nevelési tartalom a tanórákon, változatosabb tanítási és tanulássegítési környezeti nevelési módszerek.
Építsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!	Projektek kidolgozása Témahét	A széttagolt ismeretek rendszerszemlélettel összekapcsolódnak, egyre több tanuló vesz részt a tanulási projektekben.
A pedagógusok, a felnőtt dolgozók személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!	Képzések.	A felnőttek rendelkeznek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, melyek a környezettudatosság alakítása során mintaként szolgálnak.
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	Tisztasági őrjárat szervezése Papírgyűjtés szervezése. Helyes vásárlói szokások kialakítása.	Javul az iskola tisztasága.
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.	Rendszeres és alkalmankénti ellenőrzések.	Nem lesznek nyitva felejtett vagy csöpögő csapok, feloltva felejtett villanyok. Kevesebb lesz a számlákon szereplő felhasznált energiamennyiség (esetleg a fizetendő összeg)
A tanulók ismerjék szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, a problémákat! Ápolják a hagyományokat! Legyenek a környezetük, a szülőföldjük védelmezői!	A természetben és a környezetben végzett szemlélődés, vizsgálódás. Kutatómunka, kiállítások, vetélkedők, előadások szervezése a „Jeles napokra” Témahét: FÖLD NAPJA „Örökbefogadási” akciók: fa terület, játszótér, amihez rendszeresen visszajárnak, figyelik, gondozzák. Faültetés, téli madáretetés.	Ha ismeri környezetét, jobban szereti, kötődik hozzá és megóvja. Változik az osztály közvéleménye, morálja. Beszélgetéseken, órákon, kirándulásokon egyre többször téma a szülőföld értéke. A tanuló kötődik környezete egy darabkájához, átérzi megóvásának fontosságát.

fejlesszük a tanulók problémá- megoldó gondolkodás- módját, az álló ismeret-szerzés képességét egalapozva az élethosszig tartó nulást!	„Zöld sarok” kialakítása az iskolai könyvtárban, CD-k, könyvek, folyóiratok, videó- anyagok beszerzése. Internet hozzáférés biztosítása.	Egyre több gyerek kér felada- tot, tart kiselőadást, „sürög-forog” a könyvtárban, tudja használni a szakirodalmat.Szép eredményeket érünk el a különböző versenyeken.
--	--	---

A környezeti nevelés szinterei iskolánkban

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, mert véleményünk szerint így lehet csak okosan, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.

Az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelési lehetőségei:

Testnevelés:

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket;
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében;
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes;
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagból készüljenek az eszközök és a tornaszerek;
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat;
- tudatosítsák általa az egészség és a környezet komplexitását.

Magyar nyelv és irodalom:

Az iskola 1-4. évfolyamain:

A tanulók

- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges ember alkotta környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat (meséket, mondákat, népdalokat és verseket);
- egy táj megismerésekor képesek legyenek kifejezni érzelmeiket, alkalmazva érzékeljék az anyanyelv gazdagságát, szépségét a szóbeli és írásbeli kommunikáció során.

Az iskola 5-8. évfolyamain:

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását, és mindezt tudják alkalmazni a természeti és ember alkotta környezettel való kapcsolatteremtésben;
- sajátítsák el a média elemzésének technikáit;

A tanulóknak

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés;
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával;
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Történelem:

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet;
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására;
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete;

Idegen nyelv:

A tanulók

- váljanak érzékenyék a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével;
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit;
- ismerjék meg más népek ilyen irányú tevékenységeit, valamint az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit;
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt munkában választ keresni;

A tanulóknban

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben;

Matematika:

A tanulók

- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával,
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait;
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására;
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni;
- legyenek képesek reális becslésekre;
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.

A tanulóknban

- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Fizika:

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára;
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzás, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit;
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni;

Környezetismeret/Természetismeret:

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről;
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit;
- ismerjék meg és őrizték a természeti és az ember alkotta táj szépségeit;
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet;
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket;
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat;
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.

Földrajz:

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről;
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, valamint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit;
- ismerjék meg a világ globális problémáit;
- ismerjék meg és őrizték a természeti és az ember alkotta táj szépségeit.

Biológia / Egészségtan:

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit;
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet;
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket;
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat;
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére;
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.

A tanulóknak

- alakuljon ki az ökológiai szemléletmód.

Kémia:

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel;
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására;
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére;
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Ének-zene:

A tanulók

- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait;
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban;
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét;
- tudják, hogy az élő illetve élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapokban egyaránt akusztikus élményt jelentenek;
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

Etika / Technika és életvitel:

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák;
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni;
- ismerjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk.

A tanulóknak

- alakítsuk ki azt a szemléletet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek;
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban;
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért.

Rajz és vizuális kultúra / hon- és népismeret / mozgóképkultúra, médiaismeret:

A tanulók

- ismerjék fel a természeti, illetve művészeti szépség rokonságát és azonosságát;
- ismerjék fel a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit;
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére;
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát;
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni;
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Tánc és dráma:

A tanulók

- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel;
- legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképpen és mozdulatsorok segítségével (pl. árvíz, erdőtűz, stb.);
- sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket.

A tantárgyak lehetőségeinek kiegészítése az osztályfőnöki teendőkkel

A fiatalok osztályközösségi létének keretét az osztályfőnök teremti meg. A környezet megóvása, szépítése, otthonossá tétele, igényes, gondos alakítására való nevelésen túl, a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

Az osztályfőnök összefogja a szaktárgyak idevágó, de a hagyományos tanórai kereteket megbontó tevékenységeit, például a fogyasztói társadalom problémáinak felismerését és megoldását segíti az iskolában. Ilyenek a táplálkozási szokások, a szükségtelen túlcsomagolás, a szemét kezelése, anyag- és energiatakarékosság. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, különböző akciókban való közös részvétel is kiegészítheti és összefűzheti az egyes szaktárgyakat.

Tanórán kívüli környezeti nevelés színterei, lehetőségei

A tantárgyak tartalmához illeszkedő, ám a hagyományos tanítási órákon kívüli iskolai nevelési helyzetekben a környezeti nevelésnek számos lehetősége van, mindenekelőtt az iskolai szabadidős helyzetekben; a tanulók művészeti, sport, játék és közéleti tevékenységeinek során.

A **napközis foglalkozások** környezeti nevelési tartalma kifejezett, hiszen a tanulók életviteli kultúrájának, szokásaik alakításának közvetlen nevelési lehetőségei tárulnak fel. Helyes táplálkozási szokásaik kialakulását, evési kultúrájukat a napköziben lévő elvárások alakíthatják.

Odafigyelünk a gyerekekkel együtt a napközis terem és az ebédlő tisztaságára. Az étkezés minél kevesebb hulladékkal járjon, az eldobott szemetet összeszedjük a teremben és az udvaron. A gyerekek magyarázatot is kapnak arra, hogy miért kell erre odafigyelnünk. Megpróbáljuk a napköziben kialakítani a szelektív hulladékgyűjtést. Környezetünkben található értékek megóvására is nagy hangsúlyt fektetünk (épület, fák, padok).

Az iskolai tehetséggondozás terén is helyet találhatunk a környezeti nevelésnek. A környezet iránt legfogékonyabb tanulók számára megrendezett versenyekre és vetélkedőkre való egyéni és csoportos felkészülés alkalmas erre.

Különös feladatot jelent az etnikai kisebbség környezeti nevelése. Sajátos társadalmi helyzetükben, identitásuk megőrzésével egyidejűleg a közös környezet törődésére is nevelnünk kell őket. Az iskolai környezeti nevelést erősítik a természet- és környezetvédő helyi közösségi akciók, közös környezetjavító programok, a környezetvédelem jeles napjainak családi megünneplése.

Iskolánk kiemelten foglalkozik a következő napokhoz kapcsolódó ismeretek elmélyítésével:

- szeptember 23. Takarítási Világnap
- május 10. Madarak és Fák Napja
- június 5. Környezetvédelmi Világnap

Témahét keretében pedig a Föld Napjához kapcsolódó tevékenységek (április 22.) célcsoport az iskola minden tanulója.

Szakkör:

- Szervezhetünk külön környezetvédelmi szakkört, de az egyes környezeti kérdésköröket integrálhatjuk a különböző tantárgyi szakkörökhöz is.

Akciók:

- Egy-egy helyi környezeti probléma megoldására, vagy jeles napokon szervezzünk olyan akciókat, amelyek felhívják a lakóhelyünk közösségének figyelmét egy-egy helyi vagy globális környezeti problémára (személtakarítási akciók szervezése az iskola épületének környékén, parkokban, plakátok készítése, iskolazöldítés, növényfajta az iskola közvetlen környékén-kutatómunka).

Tanulmányi kirándulás:

- Ellátogathatunk kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, botanikus kertekbe, állatkertbe, múzeumokba, tájházba, vagy egyszerűen csak felfedezhetjük közvetlen környezetünk természeti szépségeit (Budapest, Gyöngyös, Mátra, Nagy-gombos, Zagyva)

Hulladékgyűjtés:

- Szervezzünk az egész iskolára kiterjedő szelektív hulladékgyűjtést legalább a papírhulladék vonatkozásában.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek, akadályversenyek, városismereti játékok, kézműves foglalkozások:

- Az érdeklődő tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális, országos rendezvényeken.

Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel:

- Találkozzanak a tanulók a helyi- és környékbeli környezet- és természetvédő civil szervezetekkel.

Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani:

- kooperatív tanulási technikák: térképkészítés, egyszerű megfigyelések, célzott megfigyelések, mérések
- játékok: szituációs, memóriafejlesztő, kombinációs, érzékelést fejlesztő, ráhangolást segítő, bizalomerősítő, kapcsolatteremtést segítő, drámapedagógia
- modellezés: előrejelző, működő modellek készítése, elemzése
- projektmódszer: akcióprojektek
- kreatív tevékenység: természetvédelmi és fenntartási munkák, rekonstrukciós munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny
- közösségépítés: csoportszervezés a környezeti nevelés érdekében
- művészi kifejezés: vizuális művészet a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások, zeneművészet, táncművészet, népművészet, esztétikai érzékenység- és élmény fejlesztése, a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén
- kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel;
- poszterek készítése és bemutatása;
- faliújságon közölt információk készítése

A gyerek környezet iránti felelősségét nagyban meghatározza a szülők, tanárok, barátok és játszótársak, valamint a médiák által mutatott példakép és befolyás.

A környezeti nevelés célja nem csupán az, hogy a környezetszennyezés és a környezeti ártalmak veszélyeit láthatóvá tegye, hanem örömet és csodálatot kell ébresztenie a környezet még mindig létező szépsége és sokszínűsége iránt. Mutassuk meg a tanulóknak mi az ökológiai felelősség!

5. Egészségnevelési program

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésben.

Minden tevékenységünkkel szolgáljuk a tanulók egészsége testi, lelki és szociális fejlődését.

A meglévő személyi és tárgyi környezetünkkel segítsük azoknak a pozitív beállítódásuknak, magatartásuknak és szokásuknak a kialakulását, amelyek a gyerekek egészségi állapotát javítják.

Készítsük fel a tanulókat a helyes életvitel kialakítására, a konfliktusok kezelésére.

Az iskola a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

Az egészségnevelés csak a tantestület együttműködésével valósítható meg. Mint kiemelt fejlesztési feladat az iskolai élet egészét áthatja.

Vannak szaktárgyak, amelyek kiemelten foglalkoznak az egészségneveléssel.

Az egészségnevelés célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztő attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakítását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát. Érzékelje a környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat. Képesse váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.

Preventív feladatok

Az elsődleges prevenció: az egészséget támogató életmód gyakorlására és a környezeti károsító tényezők kiiktatására irányuló erőfeszítéseket jelenti. A másodlagos prevenció körébe tartoznak az egészsége emberek között végzett időszakos vizsgálatok. Az egészségügyi prevenció tartalmilag fontos része a droprevenció.

A prevenció munkája során külső és belső segítők: pedagógusok, szülők, védőnők, iskolaorvosi feladatokat is ellátó gyermekorvos, Gyermekjóléti Szolgálat, gyermek-és ifjúságvédelmi felelős, rendőrség, pedagógiai intézet.

Az iskola-egészségügyi feladatokat a gyermekorvos és a védőnők látják el.

Feladataik:

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magába foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát.
- Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció)
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése
- Közreműködés: közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve
- Felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban.

Bár a rendelet nem tér ki részletesen, de az iskolaorvos, és különösen a védőnő hagyományos feladatai közé tartozik az egészségnevelésben való részvétel.

Az iskola egészségügyi ellátás különösen a következő területeken tud ismereteket nyújtani:

- Az életmód és betegségek összefüggései
- Az iskola tanulói egészségi állapota, ennek alapján a „iskolai diagnózis” kiegészítése, megoldási javaslatok.
- A serdülőkori változások ismerete, segítségnyújtás a serdülőkori érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában.
- Környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben

Iskolafogászati tevékenység

A fogorvos

- évente elvégzi a tanulók csoportos szűrését, vizsgálatát, kezelését
- további kezelésre szorulókat visszarendeli és/illetve szakellátásra fogszabályozás, szájszűrés) irányítja
- rendszeres kapcsolatot tart az iskolával
- részt vesz szakterületét jellemző témakörökben az iskolai egészségnevelésben

A közegészségügyi szabályok, feltételek biztosítása és betartása az intézményvezetés feladata. Az oktatási- nevelési tevékenység közegészségügyi normáinak betartása (tanulók terhelése, szabadidős-igény figyelembevétele, szabadidő-eltöltés módszerei, stb.) pedig minden pedagógus feladata.

Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők

A gyermekvédelmi munkában valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti szolgálatok és a települési önkormányzatok más intézményeiben dolgozó segítő foglalkozású szakemberek.

A hivatalos, jogszabályokhoz kötött kapcsolatok részleteit a különböző dokumentumok rögzítik, de a kooperációnak ezen túlmutató szakmai szerepe van.

Az ÁNTSZ megyei intézeteinek egészségfejlesztési szakemberei és más egészségügyi intézmények, szervezetek

Egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a területileg illetékes kórházak és intézmények jelentik a segítő kapcsolatok színterét.

Az egészségügyi intézmények és az ÁNTSZ területileg illetékes intézetei, azon belül is különösen az egészségfejlesztési munkatársak konkrét segítséget jelenthetnek az iskolai egészségnevelési munkába.

Rendvédelmi szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskolának.

Az egészségnevelés iskolai területei

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s **konkrét tevékenységekben alapozódhassanak** meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Az egészségnevelési program alakításakor érdemes áttekinteni, hogy a tervben megjelennek-e olyan, az előző felsorolásból nyerhető, és az életkori sajátosságokhoz is illesztendő lényeges témák, mint például:

- az egészséges táplálkozás témái
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás
- a szexualitás felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás,)
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás

Iskolai programok

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos munka hatékonyságát az segíti, ha az iskola határozott – lehetőleg minden egészséggel kapcsolatos tevékenységre kiterjedő – tervvel rendelkezik. Ezt egyeztesse, a diákokkal és a szülőkkel, az iskolához szorosan kapcsolódó más szakemberekkel. Fontos, hogy a terv feladatokat és a megvalósításukat szolgáló tevékenységeket tartalmazzon olyan fontos területekre, mint

- az egészséges személyiségfejlődés elősegítése,
- az egészséges táplálkozás
- a mindennapi testmozgás,
- a dohányzás, alkoholfogyasztás- és kábítószer használat megelőzése,
- a fogyatékosok és hátrányos helyzetűek integrációja
- az iskolán belüli bántalmazás megelőzésére,
- a szexuális nevelés (már a pubertás időszakát, a nemi érés időpontját megelőzően is).

Tanórai foglalkozások

Szaktárgyi órák témafeldolgozása. Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. Ezekre a helyi tanterv során külön figyelmet érdemes fordítani.

Tanórán kívüli foglalkozások

- Napközis foglalkozások

Ha jó a tervezés és az együttműködés a tanítók, szaktanárok és a napközis nevelő között, kitűnően egészítheti ki a tanórai programot, illetve a konkrét esetfeldolgozást. A napközi kiváló helye a játékoknak, játékos gyakorlatoknak is.

- Délutáni szabadidős foglalkozások

Sportprogramok, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.

- Egészségnap, egészségnevelési témahét

Az iskola egészét átfogó előre tervezett programok.

- Hétfégi iskolai programok

Sportrendezvények, kulturális programok.

- Kirándulások, erdei iskolák, túrák, sportprogramok

Tájékoztató fórumok

- Szülői értekezlet, szülőcsoport számára szervezett fórum, tájékoztató

Lehet osztályszintű vagy iskolaszintű, ez utóbbi esetében színesíti a programot a külső előadó pl. orvos, pszichológus, rendőrség bűnmegelőzési osztályának szakembere stb.

- Szakmai tanácskozások, tréningek

Elsősorban a tanárok felkészültségének fejlesztését szolgálja, de a diákokat is meg kell hívni, amikor csak engedi a program, illetve a téma.

Iskolán kívüli rendezvények

Az egészségügyi intézmények, ÁNTSZ, rendőrség, stb. által szervezett programokon való részvétel korosztályoknak megfelelően.

Módszerek

Az iskolában alkalmazott pedagógiai módszerek tárháza ma már számos lehetőséget biztosít az egészségnevelési program eredményes megvalósítására. Leghatékonyabbak az iskola saját ötleteire épülő, illetve önálló szervezésű programjai (egymásra épülő rendezvénysorozatok), amelyeknek megvalósításában a tanárok, a diákok és a szülők egyaránt részt vesznek. Természetesen lehet ún. kész programokat is felhasználni, alkalmazni. Több tucat hazai intézmény, szervezet, vállalkozás kínálja adaptált vagy saját fejlesztésű egészségfejlesztési programjait.

- Az egészségfejlesztés szemléletének széleskörű elsajátítása az iskolában, meghívott előadó segítségével, pedagógusok, szülők, alkalmazottak, tanulók számára (egészségtan tanár más iskolából vagy egészségfejlesztésben szakirányú végzettséggel rendelkező szakember a szociális, egészségügyi területről, iskolaorvos, házi orvos, védőnő, ÁNTSZ vagy helyi civil szervezet munkatársa).
- Tegyük szebbé az iskola környezetét, pl.: rendezzünk versenyeket, készíttessünk a tanulókkal, a témával kapcsolatos plakátokat, pontozzuk az osztálytermeget, faliújságon a témával kapcsolatos cikkeket, írásokat stb.
- Szervezzünk kirándulásokat, tegyük lehetővé a rendszeres testmozgást, lehetőség szerint a szülőket is vonjuk be ezekbe!
- Tekintsük át a tantárgyakat, és tegyünk javaslatot, hogy az egyes tárgyakban miként jelenhet meg az egészségfejlesztés szemlélete.

Egészségnevelés tanórákon

Technika, életvitel (A testi egészséget biztosító ismeretanyag feldolgozása)

- A helyes táplálkozás
- Sajátos étrend
- A kulturált étkezés szabályai
- Az alkalomnak, évszaknak, egyéniségnek megfelelő öltözködés
- Személyi higiénia
- Káros szenvedélyek veszélyei
- Balesetek elkerülése
- Egészséges életmód

Etika (Az önismeret, a lelki egészség megőrzése, konfliktuskezelés)

- Társas kapcsolatok
- Férfi, női szerep
- Szerelem, házasság
- Döntési helyzetek
- Jogok és kötelességek

Osztályfőnöki órák

(Önismeret fejlesztése, segítőkész magatartás alakítása, felelősségvállalás fejlesztése, higiénés szokások, serdülőkori változások, jogok és kötelességek alakítása, szabadidő hasznos eltöltése)

- Helyem az osztályban
- Kulturált magatartás
- Egészséges életmód a szabadidőben
- Káros szenvedélyek
- A sport fontossága
- A megjelenés kultúrája
- Serdülőkori változások
- Barátság, szerelem
- Feladatok pontos végrehajtása
- Balesetmentes közlekedés
- Személyi tisztaság
- Egészséges öltözködés
- Egészséges napirend

Biológia

(Testünk ismerete, önismeret, tisztálkodás, helyes egészséges táplálkozás, káros függőséghez vezető szokások megelőzése, a szexuális kultúra és magatartás alakítása, felelős családi életre felkészítés)

- Testi-lelki egészség
- Betegségek megelőzése
- Szűrővizsgálatok fontossága
- Higiénias szokások alakítása
- Káros szenvedélyek elutasítása, egészségkárosító hatása
- Nemi szerep
- Felelősség a párkapcsolatokban

Az egészségnevelés módszereiben jelen kell lennie az egészség állapotáról, a társadalom és az egészség viszonyáról szóló információgyűjtésnek. Biztosítani kell az információ feldolgozását, a feldolgozott információk alapján történő döntéshozatal, a döntés alapján eltervezett egyéni és közösségi cselekvések végrehajtása módszereinek bemutatását. Fontos, hogy a diákok minél többször maguk alkalmazzák.

Módszerek:

- interjú, felmérések az egészség viszonyáról
- problémamegoldó gyakorlatok, értékeléssel
- szituációs játékok
- részvétel a helyi egészségvédelmi programokon
- sport, kirándulás, egészségnapok rendszeres szervezése
- érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony kommunikáció)
- környezetvédelmi tevékenységek kialakítása
- szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése
- egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenése

Hatékony egészségnevelés a környezeti neveléssel kölcsönhatásban valósítható meg.

„Mindennapos iskolai testedzés”

Helyzetkép: a tanulók egészségi állapota mozgásszegény életmódjuk következtében nem kielégítő.

A mindennapos iskolai testedzés, testmozgás program

A közoktatási törvény módosítása során az oktatási tárca megteremtette a mindennapi, egészségfejlesztő testmozgás jogszabályi feltételeit a közoktatásról szóló törvény 52. § (9-10), valamint az 53.§ (9) bekezdéseiben foglaltak, továbbá a Nemzeti alaptanterv kiadásáról szóló 243/2003. (XI.17.) Korm. Rendelet keretei között.

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése;
- minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna
- a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérésnek testhelyzeteire és az izomerősítések különböző testhelyzeteire (1. a 243/2003.(XII.17.) Kormányrendelet testnevelési alapelveit és céljait, valamint az OM „Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez” című, 2000-ben megjelent kiadványt)
- minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is;
- a testnevelés és port személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás-programban;
- a testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is megtanít (olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében);
- a testmozgás- program játékokat és táncot is tartalmaz.

A fenti szempontok, együtt és egyformán fontosak és jelentősek.

Az 1-4. évfolyamon biztosítjuk a mindennapos testmozgást az alábbiak szerint:

(2004. szeptember 1-től felmenő rendszerben)

- a helyi tantervben meghatározott heti három testnevelési óra és a játékos testmozgás keretében valósul meg
- játékos testmozgás minden olyan tanítási napon, amelyben nincs testnevelési óra.
A játékos, egészségfejlesztő testmozgás ideje ezeken a napokon legalább 30 perc, amelyet 2x15 perces foglalkozás keretében is meg lehet tartani.

Lehetőség még: a testnevelési órát nem tartalmazó napokon szervezett számos délutáni sportfoglalkozás felkínálása.

A mindennapos iskolai testedzés program megvalósításához meghatározó szereplő a tantestület elkötelezett testnevelője, a testnevelést tanító alsós pedagógusok. A tanórai és tanórán kívüli mozgástevékenységek összehangolásával kialakítható a gyerekek életkori szükségleteihez igazodó mindennapi testedzési, sportolási lehetőség, ami a meglévő feltételrendszer keretei között is bevezethető.

Feladatunk:

- A sportolási tevékenységek elsajátításán túl a testi képességek kifejlesztése és folyamatos karbantartása
- A testnevelési órák, a minél gazdagabb diáksportköri élet, a település sportolási lehetőségeinek optimális kihasználása
- A kondicionálási és a koordinációs képességek fejlesztése karbantartása a különféle táncok tanulásával
- A mintaszerűen egészséges életmód ismérveinek megismertetése, az alapvető szokások gyakorlása
- Iskolai egészségfejlesztő team létrehozása
Tagjai: intézményvezető

az iskolai drogügyi koordinátor

az iskolaorvos

védőnők

testnevelők

a diákönkormányzatot segítő pedagógus

a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

6. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotát évente két alkalommal, ősszel és tavasszal 1-8. osztályig egységes feladatsor végrehajtásával mérjük. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete lehetőséget biztosít a hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására. A tanulók fizikai és motorikus képességének mérésére 2000-ben a Dr. F. Mérey Ildikó főiskolai docens által kidolgozott Hungarofit elnevezésű tesztsorát választottuk, melynek eredményeit ősszel és tavasszal a központi adatfeldolgozónak megküldjük, mely a feldolgozást követően országos és megyei bontásban is közzé teszi. A feldolgozott mérési eredmények ismerete lehetőséget biztosít saját intézményen belüli, valamint az ország különböző területein lévő oktatási intézmények mérési eredményeinek összehasonlítására. A tesztek végzése semmilyen egészségkárosító hatást nem vált ki; megfelelnek a tudományos kritériumoknak; országosan is összehasonlíthatók; elsősorban az egészségben meghatározó szerepet játszó összetevőket méri: állóképességet, erőt, izomerő, állóképességet. A tesztek őszi és tavaszi eredményeit egységes értékelő lapon összesítjük, melynek célja, hogy a tanuló lássa, hol áll korábbi teljesítményéhez és az osztályátlaghoz képest. Ez ösztönzi őket fizikai fittségük fejlesztésére.

Célunk, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése egy életre szóló motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az oktatási intézményből kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres testedzés, a mozgás, a sport.

7. A fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok

A fogyasztói kultúra és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítás a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása
- Ökológiai fogyasztóvédelem bemutatása
- A környezettudatos fogyasztás jelentőségének bemutatása a természeti környezet szempontjából
- A fenntartható fogyasztás fontosságának bemutatása

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az iskolában:

- Tanórák keretében (természetismeret, földrajz, biológia, technika-életvitel, osztályfőnöki)
- Tanulmányi kirándulások
- Szakköri foglalkozások

8. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A kompetencia alapú oktatás implementációja segíti a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítását, illetve megvalósulását.

Cél: a tanulók ismerjék meg és sajátítsák el a szociális viselkedés alapvető szabályait, alakítsuk ki bennük az egyéni szociális értékrendet, a döntési szabadság és felelősség összhangját. Formáljuk tanítványainkat belső kontrolllos személyiségekké!

Feladatunk: olyan iskolai életrend kialakítása, működtetése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak. Tudják higgadtan kezelni a konfliktusos szituációkat is.

Tevékenységszervezés:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák alkalmazása
- projekt-módszer elterjesztése
- tevékenységközpontú pedagógiák
- az alapozó időszak elnyújtása
- fejlesztő értékelés bevezetése
- a tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználat
-

A tanulási kudarcnak kitett speciális nevelési, tanulási szükségletű tanulók felzárkóztatását segítő program

Fontosnak tarjuk, hogy **eredményessé tegyük** iskolánkban a lemaradó vagy gyengébb képességű tanulók állandó és rendszeres **felzárkóztatását**. Ennek érdekében a tanórák kompetenciafejlesztő szakaszaiban, a méréseknek megfelelő egyéni teljesítményszintekhez igazodva, differenciált oktatás keretében kell megvalósítani a felzárkóztatást. A nem szakrendszerű oktatást kiegészíti a **kompetencia alapú oktatás bevezetése a szakrendszerű oktatás kereteiben**, illetve az alapozó és bevezető szakaszhoz kapcsolódó **TÁMOP 3.1.4 projekt tevékenységrendszer**.

Feladatunk: differenciált nehézségű feladatokkal, testreszabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adni az egyéni haladási ütem kialakítására

Iskolánk alapító okirata lehetővé teszi a **sajátos nevelési igényű** tanulók integrálását is, amely a Heves Megyei Gyógynevelési Szakszolgálat szakvéleménye alapján történik.

Cél: a másságot elfogadó környezet megteremtése, az egészséges és fogyatékos gyermekek kommunikációs készségének, rész képességeinek fejlesztése, a szükséges speciális módszerek, technikák megválasztása és alkalmazása.

A tanulói kudarc legfőbb okozója a tanulási zavar, amely egyre gyakrabban jelentkező probléma az iskolai teljesítmények kapcsán.

Egy speciális estről van szó, amely az olvasás zavarában (dyszlexia), a számolás zavarában (dyszkalkulia), az írás zavarában (dyszgráfia), a ritmus észlelés és érzékelés zavarában, a helyesírás zavarában, majd később az idegen nyelv tanulás nehézségeiben mutatkozik meg.

A tanulás nehézségekbe ütközik annak függvényében, hogy az érzékszervek épek vagy nem. Számtalan tünete ismeretes: téri tájékozódás elégtelensége, viselkedés és aktivitás területén mutatkozó zavarok (pl. hyperaktivitás), a figyelem és emlékezet zavarai, érzelmi labilitás, a nyelvi fejlettség zavarai. A háttérben finom idegrendszeri sérülés áll.

Legfőbb célunk a prevenció, vagyis az iskolai kudarcok megelőzése, amely a hiányosságok pontos megállapításán, azaz a szűréseken alapul. Ezt a Heves Megyei Gyógypedagógiai Szakszolgálati Központ végzi, és az általuk kiadott szakértői vélemény alapján állítjuk össze problémától függően az **egyéni vagy csoportos programot**. A szűréseken az iskola által javasolt és szülői beleegyezéssel, illetve a kontrollvizsgálatra behívott tanulók vesznek részt.

Minden tanulóról egyéni fejlesztő naplót vezetünk, amelyben a foglalkozások anyagát, illetve a haladási ütemet és az elért eredményt rögzítjük.

A fejlesztő foglalkozások heti 3 alkalommal, 45 perces időtartamban kerülnek bevezetésre, az erre a célra kialakított fejlesztő szobában.

A tanulók fejlesztését számos fejlesztő játék és speciális eszköz segíti.

A logopédia ellátás is megoldott, melyen a beszédhibás tanulóink vesznek részt.

Az értelmi és „más” fogyatékos gyermekkel való foglalkozást az intézményen belül logopédus, gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus segíti. Az iskolán kívül együttműködő partnereink:

- gyermekorvos
- gyermekjóléti szolgálat
- Nevelési Tanácsadó (Hatvan)
- Heves Megyei Gyógypedagógiai Szakszolgálat (Eger)

9. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Legfontosabb feladat, hogy minél hamarabb felismerjük a tehetségeket. A felismerést követően fontos a tehetséggondozás színtereinek jó működtetése is, de további hatékony formákat kell kidolgozni. A kiváló adottságokkal és képességekkel rendelkező tanulóknak is lehetőséget teremtünk tehetségük kibontakoztatására.

Cél: a képességfejlesztés és **tehetséggondozás minden tantárgy keretében legyen kiemelt szempont** – mind a tanórai és tanórán kívüli foglalkoztatási formákban.

Feladatunk: a tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítsük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában.

Mindezt a tanórai és tanórán kívüli tevékenységekben, a tanulmányi versenyekre történő felkészítéssel, szerepeltetéssel, a komplex személyiségépítés teljes eszköztárával tesszük.

A tehetséggondozás módszereiben a **megújuló tanulásszervezési eljárások** alkalmazásával tesszük hatékonyabbá a fejlesztő munkát:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projektmódszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

A projektmódszer összefogja mindazt a sok-sok módszert és eszközt, amelyek külön-külön is nagyon sokat segítenek a gyerekek sikeres tanulásában. A projekt a gyerekek érdeklődésére épít, ami kizárja, hogy csak a tankönyvből tanuljanak. A **projekt komplex fejlesztési lehetőség**, amely tartalmazza az önálló tanulást, kutatást, az önálló ismeretszerzést és a nagyfokú integrációt.

Az alábbi tevékenységek segítik:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulásszervezés.
- Csoport-foglalkozás órákon.
- A szakkörök.
- A tehetséggondozó foglalkozások.
- Szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások)
- Versenyek, vetélkedők.
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más szaktantermeinek egyéni vagy csoportos használata.
- A továbbtanulás segítése.
- Felkészítés alapfokú nyelvvizsgára.

Tanulóink eddig is eredményesen szerepeltek a különböző szintű versenyeken, s ez legyen a célunk továbbra is.

10. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységünk nehezen tud lépést tartani a megnövekedett feladatokkal. Sokszor ránk nehezednek a gyermekek számtalan testi-lelki gondjai. Éhező, nélkülöző gyerekekkel nehéz következetesen bánni. Munkánélküli, reményvesztett, erkölcsileg lezüllött szülőket nehéz szóra bírni, hát még a segítségüket kérni a nevelési feladatok megoldásában.

Az iskolai oktatásunk és nevelésünk során pedagógiai eszközökkel kell feltárni és megszüntetni a gyermek fejlődését veszélyeztető okokat, ha pedig ettől kellő eredmény nem várható, a gyermekjóléti szolgálat segítségét kell kérni, illetve szükség esetén hatósági intézkedést kell kezdeményezni.

Feladataink:

- A pedagógusok alapvető feladatai közé tartozik a gyermeket, tanulót veszélyeztető körülmények feltárásában, megelőzésében és megszüntetésében való közreműködés. Ehhez kapcsolódóan a tanulókat és szüleiket tájékoztatni kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről és arról, hogy hol kereshetik őt fel.
- Iskolánk gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse a pedagógusoktól, szülőktől vagy tanulóktól szerzett információ alapján megismert veszélyeztetett tanulóknál családlátogatást végez, értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, ha pedagógiai eszközökkel nem szüntethető meg a gyerek veszélyeztetettsége.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős a gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés keretében részt vesz az esetmegbeszéléseken, amelyeknek állandó meghívottjai.
- Közzéteszi az iskolánkban a gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, drogambulancia, lelki segély szolgálat címét, telefonszámát.
- Az intézményvezető felel a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért.

Tevékenységeink a gyermekvédelem területén:

- családlátogatás
- anyagi támogatás
- pedagógiai eljárások:
  - egyéni bánásmód
  - tanár és gyermek közötti érzelmi kapcsolat feltételeinek megteremtése
  - fejlesztő foglalkozások
  - szabadidős programok
- Egyéb, nem operatív jellegű, nem közvetlen gyermekvédelmi eljárások:
  - a védelembe vett tanulók nyilvántartása
  - osztálynaplók speciális szempontú vizsgálata

- Napközi otthoni, tanulószobai elhelyezés kezdeményezése, étkeztetéshez juttatás
- Önkormányzati anyagi támogatás, segély kijárása

11. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Iskolánkban fokozatosan nő az egyre nehezebb körülmények között élő tanulók száma. Ezért már a tendencia kialakulásának kezdetén felfigyeltünk e jelenségre és különböző programokkal igyekeztünk segíteni a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedését, folyamatos fejlődését.

Nevelési programunkban elsősorban a távlati tervezéssel foglalkozunk, vagyis a helyzetfelmérés után meghatározzuk a tevékenység célját, éves ütemtervét, valamint a lehetőségek számbavételével a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele. Ez által válhat a gyermek egyénileg sikeresé és társadalmilag hasznossá.

Kiemelt feladatunk a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelés, a szociális érzékenység, az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottság, a környezetért érzett felelősség, a humánus értékeket védő magatartás, valamint a demokratikus intézményrendszer használatához, **az egyenlő bánásmóddal és esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismeretek és képességek fejlesztése.**

A program célja: segíteni azon tanulók

- beilleszkedését az iskolai környezetbe
- ismeretelsajátítását
- egyéni ütemű fejlődését

akik

- szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek
  - családi mikrokörnyezetéből adódóan hátrányos helyzetűek,
  - családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek,
  - iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek,
  - csonka családban felnövő gyermekek (elvált szülők, árva, félárva gyerekek)
  - munkanélküli szülők gyerekei,
- átmenetileg hátrányos helyzetűek
  - beköltözött (új) tanulók
  - tartós betegség miatt hátrányos helyzetűek

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Felzárkóztató illetve tehetséggondozó foglalkozások szervezése
- Mentálhigiénés programok
- Pályaorientációs tevékenység
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon, értesítés (levél, telefon)
- Motiválás arra, hogy a gyermek tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön
- Kapcsolattartás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal
- Drog- és bűnmegelőzési programok
- A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása
- Táborozási hozzájárulások lehetőségének keresése.
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon

12. A szülő, tanuló és pedagógus együttműködésének formái továbbfejlesztésének lehetőségei

Az iskola, mint oktató-nevelő intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít és figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált aktív együttműködése.

Ezen együttműködés - **alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség**

- megvalósulási formái:

- a kölcsönös támogatás és
- koordinált pedagógiai tevékenység

- feltétele:

- a kölcsönös bizalom és tájékoztatás
- az őszinteség

- eredménye: -

- a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség

Az együttműködés formáit az előzetesen már vázolt pedagógiai feladatokra építjük, és az alábbi két témakör közé rendezzük:

A/ A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvétel az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítás,
- együttműködő magatartás,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését, érdeklődő-segítő hozzáállást,

B/ Iskolánk (pedagógusok) a gyerek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- nyílt napok, nyílt órák szervezése,
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról
- előre tervezett szülői értekezletek
- rendkívüli szülői értekezletek
- fogadóórák
- előadások szervezése (logopédus, orvos, védőnő meghívásával)
- pályaválasztási tanácsadás
- családlátogatás

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- osztály - szülők közös programok
- közös rendezvények szervezése a szülők és a pedagógusok részvételével
- iskolai alapítvány működtetése az iskola tárgyi feltételeinek javítására
- a szülői munkaközösség, mint szervezett forma működtetése
- szülők bevonása az iskolai projektek, témahetek megvalósításába

13. A tanítási-tanulási folyamat szervezeti formái

Iskolánk a gyermekeket felkészíti az önálló ismeretszerzésre és az önművelésre, ennek feltétele a tanulási képességek és szilárd alapkészségek kialakítása.

Cél: A tanulás tanítását és az önálló ismeretszerzés képességének kialakítását minden pedagógus tekintse kiemelt feladatának!

Feladatunk: A tanulási technikák megtanítása minden tanulónak.

Alsó tagozaton a tanítás osztálykeretben folyik. Iskolánk a „kis-felmenő” rendszert preferálja. A tanulók az előírt ismeretanyagot tantárgyakra bontva, tanórákon, az óra típusának megfelelő munkaformában, több funkció tanteremben, nevelői irányítással dolgozzák fel. Felső tagozat tervezett működése szaktantermi rendszerben történne, amelyhez ki kell alakítani a tantárgyaknak megfelelően felszerelt termeket. Az új tanulásszervezési módszerek egyik nélkülözhetetlen feltétele, hogy a tantermek bútorait könnyen lehessen mozgatni, átrendezni a tanórán alkalmazandó módszereknek megfelelően.

Csoportbontást az idegen nyelv és számítástechnika oktatásnál tervezzük, más tárgyak esetén a tanórai munka a hagyományos osztálykeretben, de a kompetencia alapú oktatás új tanulásszervezési eljárásait alkalmazva folyik. A NAT kompetenciaterületek fejlesztését az újszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazása tovább erősíti, illeszkedik az oktatási programok implementációját támogató IKT taneszközök bevezetéséhez.

Az alábbi táblázat bemutatja, hogy az új oktatásszervezési eljárásokat mely évfolyamokon valósítjuk meg:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása					x			
Moduláris oktatási programok tervezése					x		x	x
Három hetet meghaladó projekt tervezése. „Lőrinci gyermekszemmel”						x		
Témahetek:								
Egészségnevelési témahét					x	x	x	x
Karácsony témahét	x	x	x	x				
Föld Napja témahét	x	x	x	x	x	x	x	x
Önálló intézményi innováció megvalósítása								
Jó gyakorlatok átvétele:								
„Tükör – Kép” önismereti szakkör							x	x
„Le a mérgekkel!” – Diáknapi							x	x
„Jövőnkért!” projekt	x	x	x	x	x	x	x	x
Képességfejlesztési nyomon követési rendszer	x	x	x	x				

Kötelező heti óraszámom túl az órakeretek elosztását úgy kell elvégezni, hogy biztosítható legyen a mindennapos testnevelésre vonatkozó előírás, a csoportbontásokhoz szükséges többletóraszám, a tehetséggondozás és a felzárkóztatás.

A kompetencia alapú oktatás implementációja

Tevékenységek	Évfolyam	Kompetenciaterület
teljes tanórai lefedettséget biztosító programcsomag	5.	szövegértés - szövegalkotás
teljes tanórai lefedettséget biztosító programcsomag	5.	matematika
egy választott kulcskompetencia területi programcsomag	7-8.	szociális, életviteli és környezeti „C”
tantárgytömbösített oktatás a szakrendszerű oktatásban (5-10-15 %)	7-8.	természettudományos esztétikai-művészeti
műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása	5., 7-8.	anyanyelv idegen nyelv
digitális tartalmak, taneszközök használata (25 %)	5-8.	digitális
új módszerek intézményi alkalmazása, elterjesztése	1-8.	a hatékony önálló tanulás
önálló intézményi innováció megvalósítása	6.	idegen nyelvi szociális, életviteli és környezeti digitális
jó gyakorlatok átvétele	1-8.	szociális, életviteli és környezeti
a hátrányos helyzetű és SNI tanulók esélyegyenlőségének javítása	1-8.	szociális, életviteli és környezeti hatékony önálló tanulás digitális

A kompetenciamérések eredményeinek felhasználása, javító tevékenységek megszervezése, a bevezetett kompetencia területekhez kapcsolódóan. /Tanévre készített intézkedési tervek/

A HH; HHH, SNI tanulókkal való foglalkozás megszervezése, esélyegyenlőség érvényesítése.

A kompetencia alapú oktatás implementációjának célrendszere. A célok ütemezése.

Implementáció éve

F e n n t a r t h a t ó s á g

Célok, indikátormutatók	2009/10.	2010/11.	2011/12.	2012/13.	2013/14.	2014/15
teljes tanórai lefedettséget biztosító programcsomagok	x	x	x	x	x	x
egy választott kulcskompetencia területi programcsomag	x	x	x	x	x	x
tantárgy-tömbösítés	-	-	-	-	-	-
műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása	x	x	x	x	x	x
digitálistartalmak, taneszközök használata (25 %)	25	25	25	25	25	25
a HH és SNI tanulók esélyegyenlőségének javítása	x	x	x	x	x	x
új módszerek intézményi alkalmazása, elterjesztése	x	x	x	x	x	x
önálló intézményi innováció	x					
jó gyakorlatok átvétele	x					

Napközi, tanulószoba, menza

A napközi otthonos ellátás illetve a tanulószoba működtetése az iskola alapfeladatai közé tartozik. A csoportok működéséhez a fenntartó a szükséges óraszámot biztosítja, melyet tanévenként engedélyez az igényeknek megfelelően.

A közétkeztetés keretén belül a menzai étkeztetés iránti igényt – a napközis igényen felül a fenntartó az intézményen belül biztosítja.

Tanórán kívüli foglalkozások szervezése iskolánkban

Az alábbi **programok szervezését az iskola felvállalja, de csak önköltséges alapon**, és az igényeknek megfelelően az adott tanévben.

Tanulmányi kirándulások:

- osztály tanulmányi kirándulások
- iskolai szintű tanulmányi kirándulások
- érdeklődési körhöz kötött tanulmányi kirándulások:
- turisztikai kirándulások
- színházlátogatások
- erdei iskola

Múzeumlátogatások:

- időszakos kiállítások látogatása
- tantárgyhoz kötődő múzeumlátogatások (közlekedési-, természettudományi-, stb.)

Nyári táborok:

- 2-3 hetes napközis tábor
- testvérvárosi táborok
- iskolai szintű táborok

Úszótanfolyamokat szervezünk a szülői igényeket figyelembe véve a közeli városok (Hatvan, Gyöngyös) uszodáit, strandjait igénybe véve.

Iskolánk az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat kínálja:

- napközis foglalkozások
- sportkörök (kézilabda, foci, játékos sportfoglalkozások)
- szakkörök (idegen nyelvi, számítástechnikai, énekkar, környezetvédelmi)
- versenyek (tanulmányi, kulturális és sport)
- iskolai szintű vetélkedők, pályázatok
- házi bajnokságok (különböző sportágakban)
- gyermeknapi programok
- témahetekhez kapcsolódó délutáni programok
- a három hetet meghaladó projekthez kapcsolódó iskolai szintű programok
- látogatások szervezése a Városi Könyvtárba és a Tájházba

14. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai

1-4. évfolyam (kötelező óraszámok a szabadon tervezhetővel)

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7
Idegen nyelvek (angol vagy német)	-	-	-	2
Matematika	5	5	5	5
Erkölcstan/ Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1,5	1,5
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika	-	-	0,5	0,5
Órakeret összesen	25	25	25	27
Egyéb foglalkozások megtartására	25	25	25	26
- felzárkóztatás	2	2	2	2
- tehetséggondozás	-	-	1	1
- szakkör, szabadidős fogl.	5	5	6	6
- napközis foglalkozás	12	12	12	12
- Btm. fejlesztés	6	6	4	5

Az egyéb foglalkozások megtartására felhasználható időkeret tanévenként az igényeknek megfelelően átcsoportosítható az egyes évfolyamok között.

5-8. évfolyamon (kötelező óraszámok a szabadon tervezhetővel)

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelvek (angol vagy német)	3	4	3	3
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan/ Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	3
Természetismeret	3	3	-	-
Fizika	-	-	2	1
Kémia	-	-	1,5	2
Biológia - egészségtan	-	-	2	2
Földrajz	-	-	1,5	2
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	-
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Órakeret összesen:	28	28	31	31
Egyéb foglalkozás megtartására	20	20	21	21
- felzárkóztatás	2	2	2	2
- tehetséggondozás	2	2	2	2
- Btm. fejlesztés	2	2	2	2
- második idegen nyelv tanulása (fakultatív)	-	-	2	2
- szakkör, szabadon választható foglalkozás	9	9	7	7
- tanulószoba	5	5	5	5

Az egyéb foglalkozások megtartására felhasználható időkeret tanévenként az igényeknek és szükségleteknek megfelelően átcsoportosítható az egyes évfolyamok között.

15. A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek szerepelnek a hivatalos tankönyv-jegyzéken.

A kiválasztás elvei:

- az egyes tantárgyak könyvei egymásra épüljenek, a tankönyvekhez munkafüzet is tartozzon (kivétel, ha munkatankönyv)
- a tankönyvek tartalma mennyire van összhangban a Nemzeti Alaptanterv követelményeivel,
- illeszkedjen a tantárgyak tanterveihöz,
- illeszkedjen a kompetencia alapú oktatási programokhoz (az egyes kompetencia területekre készített programcsomagok: tanulói eszközök megtalálhatóak az interneten elérhető: www.sulinovadatbazis.hu)
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül is használhatóak,
- a taneszközök ára legyen megfizethető,

A tankönyvválasztást a nevelőtestület évenként felülvizsgálhatja.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára (szótárak, feladatgyűjtemények, atlaszok), hogy a tankönyvcsomagok árai minél több család számára elfogadhatóak legyenek.

16. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, és formái, a tanulók magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, továbbá a tanulók teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének minősítésének formája.

A tanulók értékelésének rendszere

A tanulói értékelés alapja: a Nemzeti Alaptanterv, a helyi tantervek követelményrendszere.

A teljesítmények minősítése:

- az 1 évfolyamon, illetve 2. osztályban félévkor szóveges értékeléssel,
- a 2. osztály évvégén, illetve az 5-8. évfolyamon számjegyekkel történik.

Általános alapelvek:

A jól átgondolt értékelési rendszer a pedagógiai folyamat fontos alappillére, az iskolai célok valóra váltásának egyik eszköze.

Ezért az értékelés:

- legyen folyamatos és kiszámítható
- segítse elő a rendszeres munkavégzés és felelősségtudat kialakítását
- legyen konkrét, gyerek, felnőtt számára egyaránt érthető
- tárja fel a hibák okait, támaszkodjék a pozitívumokra
- törekedjék objektivitásra, igazságosságra
- személyre szóló legyen minden esetben
- serkentsen további erőfeszítésekre, tartsa életben az egészséges munkakedvet

A tanulók értékelésének alapelvei:

- személyre szóló
- fejlesztő, ösztönző jellegű
- elősegíti a gyermeki személyiség eltérő ütemben történő fejlődését
- az iskolai követelményrendszerre épít
- tükrözi a tanulók erősségeit, hiányosságait, segíti a továbbhaladás útjának megtalálásában
- motivációs eszköz
- hozzájárul a gyermek önmagáról alkotott képének alakulásához
- segíti az iskola oktatási-nevelési céljainak elérését

Az értékelés rendszeressége, formái /1. évfolyam és 2. évfolyam első félév/

Szóbeli értékelés: a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon, más iskolai foglalkozásokon megfogalmazódhat:

- A tanító részéről
- A tanulótársak részéről
- Önértékelés formájában

Írásbeli értékelés:

- A tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával
- Témazáró felmérések értékelésével (pontszámok, százalékos teljesítménysávok megadásával, ezek minősítő jelzésével, vagy a különböző nehézségű feladattípusok szintjének megadásával)
- A tanulási folyamatban szükség szerint aktuális észrevételek bejegyzésével, a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban (tájékoztató füzetbe)
- Félévkor részletes értékelés a tájékoztató füzetben, tanév végén a bizonyítványban.

Minősítés félévkor és tanév végén valamennyi tantárgyra vonatkozóan (tájékoztató füzet, bizonyítvány):

- Kiválóan teljesített
- Jól teljesített
- Megfelelően teljesített
- Felzárkóztatásra szorul

Az tájékoztató füzetbe és a bizonyítvány megjegyzés rovatába rögzíthetők az alábbiak:

- Dicséret
  - Szaktárgyi
  - Nevelőtestületi

Ellenőrzési, értékelési rendszer (2-8. évfolyam):

- Az egész éves állandó tanórai ellenőrzés nagy jelentőségű. A tanár, tanuló, szülő így látja a folyamatos előrehaladást, a nehézségeket.
- Fontos, hogy az értékelés serkentő, előremutató legyen.
- A diagnosztikus és formatív mérések mérőeszközeit iskolai szinten készítjük el, illetve választjuk ki, a szummatív tesztek elkészítéséhez pedig standarizált mérőeszközöket is alkalmazunk.
- Tanulóinkat minden félév végén legalább három érdemjegy alapján értékeljük osztályzattal.
- A 8. évfolyam végén záróvizsgák (matematika és magyar nyelv: írásbeli; magyar irodalom, történelem, idegen nyelv: szóbeli)

Az érdemjegyszerzés módjai:

- szóbeli feleletek (tények, leírások, fogalmak, szabályok, stb.)
- írásbeli munka (szódolgozat, szövegalkotás, feladatlap, témazáró, teszt, stb.)
- önálló kiselőadás, prezentáció
- óraközi munka
- versenyeken való részvétel

Érdemjegyek és osztályzatok a következők:

/a tanulók tudásának értékelése és minősítése ötfokozatú skálán helyezkedik el/

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A 2 - 8. évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a helyi tantervekben „a továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére teljesítette.
- A követelmények teljesítését a nevelőtestület a tanulók év közbeni munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálja el. A 2 - 8. évfolyamon minden tantárgyból legalább az elégséges (2) év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
- Ha a tanuló a 2 - 8. évfolyamon tanév végén egy vagy több tantárgyból elégtelen osztályzatot szerez, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.
- A 2-8. évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
  - Az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.
  - Egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott.

Az 1. évfolyamon a tanuló csak abban az esetben nem léphet magasabb évfolyamra, ha az adott tanév során 250 óránál többet mulasztott, vagy ha a szülő kéri az évfolyamisméltést a gyermekének.

Ahhoz, hogy a szaktárgyi jegyért felelős nevelő, az iskola nevelőtestületének értékelő munkája egymás és társadalom előtt megállhasson, a következő szabályzat betartása indokolt:

- A heti egy-vagy kétórás tantárgyakból félévenként minimum 3.
  - A heti három vagy ennél magasabb óraszámú tantárgyakból havonta legalább 1-2 érdemjegy alapján osztályozható a tanuló.
  - Az előzőek hiányában osztályozó vizsgát tehet a tanuló.
  - Az érdemjegyek bejegyzésekor különüljön el az egy-egy anyagrészt vagy mechanikus tudást; a témazáró ismereteket tükröző érdemjegy; a szóbeli és az átfogó írásbeli produktum.
  - A félév vagy a tanév zárásakor az összefüggéseket, a témán belül ismeretszintet átfogóan tükröző írásbeli munkák szerepe legyen a döntő;
  - Év végén mindig az egész év teljesítményét tegyük mérlegre, de legyen döntő szerepe a jegyek egymásutánjából leolvasható tendenciának.
-
- Az **Erkölcstan** értékelése az következő módon történik: érdemjeggyel történik Az érdemjegyet a tanulók a közös feladatokban való részvételéért, egy-egy konkrét tevékenységéért kapja

Magatartás értékelése

Magatartás	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Rossz (2)
aktivitás, példamutatás	igen magas fokú	közepes	gyenge	negatív vagy romboló
közösségi célok érdekeinek figyelembevétele - munkában való részvétele	igen élen jár	nem vét ellen aktívan részt vesz	ingadozó közömbös	szemben áll érektelen
hatása a közösségre	pozitív	befolyást nem gyakorol	nem árt	negatív
társaihoz való viszonya	gondos segítőkész	segítőkész	ingadozó	közömbös gátló
házirend betartása	betartja, arra ösztönöz	betartja	részben tartja be	sokat vét ellene
viselkedés, hangnem	kifogástalan	kívánnivalót hagy maga után	udvariatlan nyegle	durva, goromba
fegyelmezetttség	nagyfokú	megfelelő	gyenge	elégtelen

Magatartásból adott érdemjegyek feltételei

Példás érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő nyilvánításával, valamint példás viselkedésével elősegíti és társait is erre ösztönzi
- szereti a közösségi életet, szívesen tevékenykedik érte és benne
- a Házirendet megtartja, társait is erre ösztönzi
- nevelőivel, társaival szemben tisztelettudó, udvarias
- fegyelmezett, megbízható, pontos, segítőkész
- ügyel környezetére, tisztaságára
- megjelenése, ruházódása nem kihívó

Jó érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, iskolai
- viselkedése ellen általában nincs kifogás
- a Házirendet és a iskolai együttélés szabályait megtartja
- nevelőivel, társaival szemben tisztelettudó, udvarias
- fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos
- ügyel környezetére, tisztaságára
- megjelenése, ruházódás nem kihívó

Változó érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt
- viselkedésével szemben kifogás merül fel, de igyekszik javulni
- a Házirendet és egyéb szabályzatokat csak ismételt, állandó figyelmeztetéssel tartja be
- nevelőivel, társaival szemben nem udvarias és nem tisztelettudó
- társai viselkedését közömbösen nézi, nem segít
- fegyelme ingadozó, munkája pontatlan
- környezete rendjéért önként semmit nem tesz, de kérésre többnyire pozitívan reagál

Rossz érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- munkájával a közösség fejlődését hátráltatja, iskolai viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit sem látja be, a tanórai munkát szándékosan zavarja
- közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt a közösségnek
- a Házirendet nem tartja meg ismételt figyelmeztetések ellenére sem,
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tiszteletlen, udvariatlan, nyegle
- figyelmeztetlen, durván beszél, veszekszik
- aki szándékosan rongálja környezetét

Szorgalom értékelése

Szorgalom	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Rossz (2)
tanulmányi munka	igényes	figyelmes	ingadozó	hanyag
munkavégzés	kitartó, pontos, megbízható	rendszeres	rendszeretlen	megbízhatatlan
általános tantárgyi munkavégzés, önálló munkavégzés	mindent elvégez	ösztönzésre dolgozik	önállótlan	feladatait nem végzi el
többféle feladatot vállal-e?	igen	keveset	ritkán	nem
munkabeosztás: önellenőrzés önálló munkavégzés	igen jó	jó	közepes	gyenge vagy nincs
tanórán kívül szerzett információk	igen sokszor, rendszeresen	előfordul	ritkán	egyáltalán nem

A szorgalmat minősítő osztályzat tartalma

Példás:

- Tanulmányi munkában:
  - Figyelembe kell venni a tanulmányi munka tényezőit:
    - életkörülmények helyzetét,
    - képességek szintjét
  - Igényli tudása bővítését: céltudatosan és ésszerűen szervezi meg munkáját
  - Munkavégzése pontos, megbízható
  - Minden tárgyban elvégzi feladatait
- Önállósági szintje: önálló a munkában, önellenőrzése rendszeres
- Kötelességtudata: magas fokú, munkatempója állandó, mindig felkészült, figyel, érdeklődik
- Érdeklődése: az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed.
- Egyes iskolai tárgyakban a tananyagon felül is produkál.

Jó:

- Figyel az órákon, házi feladatait lelkiismeretesen elvégzi.
- Az órákra lelkiismeretesen készül fel.
- Rendszeresen és megbízhatóan dolgozik.
- Ösztönző hatásokra: rendszeresen dolgozik és ellenőrzi önmagát.
- Tudja, hogy mikor kell segítséget nyújtania.
- Általános felkészül, de különösebb érdeklődést nem árul el.
- Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó:

- Munkája ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor, figyelmetlen pontatlan
- Önállótlán, csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzi önmagát
- Munkája változékony jellegű
- Szétszórtság jellemzi

Hanyag:

- Figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el
- Nem hajlandó munkavégzésre
- Nem törődik kötelességeivel
- Érdektelenség, teljes közöny jellemzi

Természetesen az egyes szempontoknál figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat.

17. Az iskolai írásbeli beszámoltatás formái rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe és súlya

Formái:

- témazáró dolgozatok (központi vagy a nevelő által összeállított)
- előző órai anyag számonkérése írásban
- egyéb (szódolgozat, szabályok és alkalmazásukat mérő kis dolgozat)

Rendje:

- a témakör összefoglalása után az időpontot előre ismertetve a tanulókkal
- a napi felkészülés ellenőrzésére szolgálhat
- egy-egy részegység zárásaként íratható azzal a céllal, hogy tájékozódjunk a továbbhaladás lehetőségéről

Korlátai:

- egy tanítási napon maximum kettő témazáró dolgozatot írathatunk
- szódolgozat, kis dolgozat napi mennyiségét nem korlátozzuk

Az értékelésbe betöltött szerepe, súlya:

- döntő osztályzat a félévi és év végi értékelésnél (piros színnel jelöljük a naplóban)
- tájékozódó jellegű egy feleletnek megfelelő osztályzatként minősítjük

18. Az otthoni (napközis) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Írásbeli házi feladat:

- Elvei: Kizárólag már megismert, órán feldolgozott tananyag otthoni gyakorlását szolgálhatja.
- Mennyisége: Az órán megoldott feladatok maximum ötven százaléka
  - Hosszabb lélegzetű munkák (kiselőadások, fogalmazások, beszámolók készítésére) elkészítésére egy hét adandó.
- Korlátozás: Péntekről hétfőre írásbeli feladat nem adható.

Szóbeli házi feladat:

Elvei, célja:

- Kizárólag a tanórán feldolgozott tananyag elsajátítása, elmélyítése a számonkérésre való felkészülés érdekében
- Memoriterek: az emlékezet fejlesztésére, a szókincs bővítésére szolgálnak.

Korlátai:

- Otthoni megtanulásra egy új anyag adható.
- A memoriter mennyisége évfolyamonként a tanterv alapján rögzített, elsajátításához az optimális időt a (gyerekekkel közölve) biztosítani kell.

19. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Eszközjegyzék /1/1998./VII.24. OM rendelet alapján/

Az általános iskola intézményegység mindkét feladat-ellátási helye rendelkezik az oktató-nevelő munkához szükséges alapvető eszközökkel.

Eszköz, felszerelés	Mennyiségi mutató /rendelet szerint/	Szabadság tér 18. /feladat-ellátási hely/	Temesvári u. 9. /feladat-ellátási hely/
Tanterem	osztályonként 1	x	x
Szaktanterem: idegen nyelvi	iskolánként 1	x	x
Szaktanterem: természettudományi	iskolánként 1	-	-
Szaktanterem: számítástechnikai	iskolánként 1	x	x
Tornaterem	iskolánként 1	x	x
Sportudvar	iskolánként 1	x	x
Igazgatói iroda	iskolánként 1	x	x
Nevelőtestületi szoba	iskolánként 1	x	x
Helyettesi iroda	iskolánként 1	-	-
Gazdasági vezetői iroda	önálló gazdálkodó iskolánként 1	-	-
Ügyviteli helyiség	iskolánként 1	x	x
Könyvtár	iskolánként 1	x	x
Orvosi szoba	iskolánként 1	x	x
Sportszertár	iskolánként 1	x	x
Aula	iskolánként 1	x	x
Porta	iskolánként 1	x	x
Ebédlő	iskolánként 1	x	x
Melegítő konyha	iskolánként 1	x	x

Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai

Tanterem

Eszköz, felszerelés	Mennyiségi mutató /rendelet szerint/	Szabadság tér 18.	Temesvári u. 9.
Tanulói asztalok, székek	Tanulók létszámának figyelembevételével	x	x
Nevelői asztal, szék	Tantermenként 1	x	x
Eszköztároló szekrény	Tantermenként 1	x	x
Tábla	Tantermenként 1	x	x
Ruhatároló (fogas)	Tanulók létszámának figyelembevételével	x	x
Szeméttároló	Helyiségenként 1	x	x
Sötétítő függöny	Ablakonként 1	x	x

Számítástechnika szaktanterem

Eszköz, felszerelés	Mennyiségi mutató	Szabadság tér 18.	Temesvári u. 9.
Tábla /flipchart/	Termenként 1	x	x
Számítógépasztal	Kettő tanulónként 1	x	x
Számítógép és tartozékai	Kettő tanulónként 1 felszerelés	x	x
Nyomtató	Termenként 1	x	x
Programok	Szükség szerint	x	x
Lemeztároló doboz	Termenként 2	x	x

Idegen nyelvi szaktanterem

Eszköz, felszerelés	Mennyiségi mutató /rendelet szerint/	Szabadság tér 18.	Temesvári u. 9.
Nyelvi labor berendezés	16 tanuló egyidejű foglalkoztatására	x	x
Magnetofon	Termenként 1	x	x
Írásvetítő	Termenként 1	x	x

Természettudományi szaktanterem /kialakításra vár/

Eszköz, felszerelés	Mennyiségi mutató	Szabadság tér 18.	Temesvári u. 9.
Vegyszerálló tanulói asztal	Három tanulónként 1	-	-
Elszívó berendezés	Termenként 1	-	-
Vegyszerálló mosogató	Két asztalonként 1	-	-
Fali mosogató	Termenként 1	-	-
Poroltó	Termenként 1	-	-
Mentő láda	Termenként 1	-	-
Eszköz- és vegyzerszekrény	Termenként 2	-	-
Méregszekrény (zárt)	Termenként 1	-	-
Törpefeszültségű csatlakozó	Tanulóasztalonként 1	-	-

Tornaterem, sportudvar

Eszköz, felszerelés	Mennyiségi mutató	Szabadság tér 18.	Temesvári u. 9.
Kosárlabda palánk	2	x	x
Gyűrű	1	x	x
Mászórúd	2	-	-
Szabadtéri labdajátékhoz pálya	1	x	x
Magasugró állvány, lécz, távol-, magasugró gödör	1	x	x
Futópálya	1	-	-
Egyéni fejlesztést szolgáló tornafelszerelések	1 osztálynak megfelelő mennyiség	x	x

Igazgató iroda (ig. helyettes együtt/

Eszköz, felszerelés	Mennyiségi mutató	Szabadság tér 18.	Temesvári u. 9.
Íróasztal	2	x	x
Tárgyaló asztal	1	x	-
Szék	2	x	x

Iratszekrény	1	x	x
Telefon	1	x	x
FAX	1	x	x

Nevelőtestületi szoba

Eszköz, felszerelés	Mennyiségi mutató	Szabadság tér 18.	Temesvári u. 9.
Fiókos asztal	Pedagógus létszám szerint 1	x	x
Szék	Pedagógus létszám szerint 1	x	x
Napló és folyóirattartó	1	x	x
Könyvszekrény	2	x	x
Ruhásszekrény, fogasok	Pedagóguslétszám figyelembevételével	x	x
Mosdókagyló	1	x	x
Tükör	1	x	x

Ügyviteli helyiség

Eszköz, felszerelés	Mennyiségi mutató	Szabadság tér 18.	Temesvári u. 9.
Asztal	felnőtt létszám	x	x
Szék	felnőtt létszám	x	x
Iratszekrény	1	x	x
Lemezszekrény	1	x	x
Íróasztal és szék	1-1	x	x
Fénymásoló	1	x	x
Számítógépasztal	1	x	x
Számítógép+nyomtató	1-1	x	x
Telefon	1	x	x

Könyvtár

Eszköz, felszerelés	Mennyiségi mutató	Szabadság tér 18.	Temesvári u. 9.
Tanuló asztal és szék	Egy osztály egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiség	x	x
Egyedi világítás	Olvasóhelyenként 1	-	-
Könyvtárosi asztal, szék	1-1	x	x
Szekrény /tároló/	Könyvtári dokument. elhelyezésére	x	x
Tárolók, polcok, szabadpolcok	2	x	x
Telefon	1	-	-
Fénymásoló	1	-	-
Számítógép, nyomtató	1-1	-	-
Videó /lejátszó, felvevő/ televízióval	1-1	x	x
CD lejátszó	1	x	x
Írásvetítő	1	x	x
Létra (polcokhoz)	1	-	-

Nevelő-oktató munkát segítő eszközök

Iskolánk rendelkezik azokkal a tárgyakkal, eszközökkel, információhordozókkal, melyek szükségesek a helyi tantervünkben előírt tananyag feldolgozásához.

A fejlesztéseket szolgáló speciális eszközök a szükségleteknek megfelelően folyamatosan beszerzésre kerülnek.

Elegendő magnetofon és CD lejátszó áll a pedagógusok rendelkezésére.

Az IKT eszközök alkalmazásának tárgyi feltételei:

Szükséges a hiányzó eszközök (interaktív táblák, projektorok, korlátlan internet kapcsolat a szaktantermekben, multimédiás számítógépek) beszerzése. /Pályázat: TIOP1.1.1/

Könyvtár

Eszköz, felszerelés	Mennyiségi mutató /rendelet szerint/	Szabadság tér 18.	Temesvári u. 9.
Tanuló asztal és szék	Egy osztály egyidejű foglalkozt. szükséges mennyiség	x	x
Egyedi világítás	Olvasóhelyenként 1	-	-
Könyvtárosi asztal, szék	1-1	x	x
Szekrény /tároló/	Könyvtári dokument. elhelyezésére	x	x
Tárolók, polcok, szabadpolcok	2	x	x
Telefon	1	-	-
Fénymásoló	1	-	-
Számítógép, nyomtató	1-1	-	-
Videó /lejátszó, felvevő/ televízióval	1-1	x	x
CD lejátszó	1	x	x
Írásvetítő	1	x	x
Létra (polcokhoz)	1	-	-

Nevelő-oktató munkát segítő eszközök

Iskolánk rendelkezik azokkal a tárgyakkal, eszközökkel, információhordozókkal, melyek szükségesek a helyi tantervünkben előírt tananyag feldolgozásához.

A fejlesztéseket szolgáló speciális eszközök a szükségleteknek megfelelően folyamatosan beszerzésre kerülnek.

Elegendő magnetofon és CD lejátszó áll a pedagógusok rendelkezésére.

Az IKT eszközök alkalmazásának tárgyi feltételei:

Szükséges a hiányzó eszközök (interaktív táblák, projektorok, korlátlan internet kapcsolat a szaktantermekben, multimédiás számítógépek) beszerzése. /Pályázat: TIOP1.1.1/

II. Az alapfokú művészetoktatási intézményegység pedagógiai programja

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Az alapfokú művészetoktatás megalapozza és fejleszti a műveltséget, olyan terület a gyermek nevelésében, mely sokrétűen formálja, és többféle értékkel színesíti a személyiségét. A minket körülvevő változó világban, a változó értékek mellett különösen fontos a régi hagyományokon alapuló értékek megőrzése, átmentése az utókor számára. Intézménytípusunk a tanulók közismereti tanulmányai mellett szabadidejükben nyújt érdeklődésüknek, tehetségüknek megfelelő művészeti képzést, készségfejlesztést.

A művészetek semmihez nem fogható embernevelő szerepe fontos az országnak, helyi közösségeknek, szülőknek és a tanulóknak. Iskolánk nem csak azokat a gyerekeket alakítja akik óráinkat látogatják, hanem teljes környezetükre hatással vannak. Olyan fejlesztő pedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van.

2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai

Legfontosabb célunk a tanulóknak a művészetek szeretetének, értésének, művelésének megalapozása, a készségek fejlesztése, a legtehetségesebb tanulók művészeti pályára való felkészítése, irányítása.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, erkölcsi fogékonyság – alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalkító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kéz ügyességet, technikai érzékenységet fejleszti, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

A művészetoktatásban rejlő személyiségfejlesztő, értékteremtő tulajdonságok kialakításával el kell érni, hogy a tanulók sajátos művészeti ismeretekkel, készségekkel rendelkezzenek, melyek lehetővé teszik a tanulás során rendszeres interpretálással együttjáró pozitív élmények átélését, mint az alkotás és a siker örömét, a szépség és esztétikum katartikus átélését. Olyan magatartási attitűdökkel és szokásokkal rendelkezzenek, amelyek biztosítékot jelentenek arra, hogy a tanulóknak kialakult nyitottság, esztétikai érzékenység nem szakad meg az alapfokú művészetiskolai tanulmányok befejezésével, hanem felnőtt korban is kulturális igényükké, életmódjukká válik.

Feladataink: -

- a zenei műveltség megalapozása és fejlesztése
- az egyes művészeti területek alapvető ismeretanyagának és technikáinak megismertetése
- az egyes művészi kifejezőmódok elsajátításának megalapozása
- szűkebb és tágabb környezetünk esztétikumának, kulturáltságának megismertetése
- a harmonikus életmód kialakítására, a szabadidő kulturált eltöltésére való ösztönzés

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megőrkítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

A művészeti területek speciális ismereteinek megértése, elsajátítása, a gyakorlás sajátos módszereinek, technikáinak cselekvő alkalmazása hozzájárul az eredményes tanuláshoz, az akusztikus, vizuális, motorikus emlékezetbe vésés, megőrzés és felidézés folyamatához.

A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori, fejlődési jellemzőihez igazítja.

Az itt folyó pedagógiai munka harmonikus légkört teremt kihasználva az egyéni foglalkozás előnyeit. A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás-nevelés megvalósításához. A közös művészeti alkotás élménye fontos szerepet játszik a kreativitás kialakításában, kommunikációs képesség fejlődésében.

4. Személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel, tehetség kibontakoztatásával kapcsolatos feladatok

Személyiségfejlesztés

A személyiség fogalma magában hordozza a képességek, készségek, az intelligencia és az etikai érzékenység összességét. A személyiség kialakulása folyamatos. Függ a genetikai adottságoktól és befolyásolják bizonyos környezeti hatások- család, iskola, baráti kör. A gyermekkorban megalapozott személyiség összetevői mélyen beépülnek a tudatalattiba. A zenetanulás intenzíven fejleszt számos képességet, transzferhatása más tudományokra és művészetekre egyértelmű, így az itt tanultak hatékonyan segítik az iskolai munkát, teremtik meg hosszútávon az életminőség pozitív változásának lehetőségét.

Az egyéni képzés különleges lehetőségeit kihasználva mód nyílik az individuális képességek maximális fejlesztésére és a továbbtanulásra való felkészítésre. A személyiségfejlesztés szorosan összefügg a tehetséggondozással.

A társas muzsikálás adta biztonságérzet kialakulása hozzájárul az esetleges szorongás, gátlás feloldásához, a figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztéséhez.

Közösségfejlesztés

Az iskolában a közösségfejlesztés lehetőségei főként a csoportos órák keretében valósíthatók meg. Az egyéni képzés keretein belül elsajátított tudást felhasználva a növendék tagja lehet egy életkorának megfelelő közösségnek. A közös éneklés, társas zenélés, együttes muzsikálás kiemelkedően fontos szerepet játszik az egyén és a közösség kapcsolatának, a közösséghez való alkalmazkodásnak, a szocializációnak a tudatos alakításában.

A működő közösségek a tanulók számára a következők lehetnek:

- főtárgy tanárnál tanulók közössége-tanszaki közösség
- szolfézs-zeneirodalom órai közösség
- kamarazene
- kórus
- hangszeres együttesek
- versenyekre, fesztiválokra utazók iskolai közössége
- zenei táborok

A csoportokon belüli közösségi viszonyok fejlesztéséhez fontos az egymás iránti felelősség erősítése. A tudatos és fegyelmezett alkalmazkodás vállalásával fejleszti a csoport együttgondolkodását. A hibák közös javítása, a bírálat hozzájárul a felelősségtudat erősítéséhez.

Tehetséggondozás

A tehetség készség formájában nyilatkozik meg a tanulás előtti időszakban. Ezt a készséget kell felismerni, felmérni, megvizsgálva közben a gyermek egész egyéniségét, értelmi, kombinációs és asszociatív képességét, kreativitását, érzelmi reakcióit, fantáziáját, temperamentumát, kitartását, memóriáját, akaraterejét, aktivitását, mozgáskészségét, stb...

A kiemelkedő képességű, tehetséges tanulók emelt időtartamú oktatásban részesülhetnek. A tehetséggondozás alapvető kritériuma, hogy a pedagógus minél előbb felismerje tanulója kiemelkedő képességét. Ehhez iskolánk igyekszik megteremteni azokat a feltételeket, amelyek a magasabb szintű képzéshez szükségesek (meghallgatásokra való felkészítés, versenyztetés, hangversenyszereplés biztosítása, tehetséggondozó táborok).

5. A szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

A művészeti iskolák gyakorlatában a találkozási alkalmak- amikor mindhárom fél jelen van – főként a hangversenyek, szereplések, kiállítások. A szülő és pedagógus a közös cél, vagyis a gyerekek tehetségének kibontakoztatása érdekében azonban alkalmakat keres a kapcsolattartásra. A véleménycserére, az elvárások és a követelmények elérésének, a szülői segítség lehetőségeinek tisztázására az év eleji óraegyeztetések, szülői értekezletek, tanszaki hangversenyek, bemutatók adnak lehetőséget. Ezekon kívül a problémák megbeszélésére a szülő, vagy a pedagógus egyaránt kereshet alkalmat. Nagyon fontos, hogy ilyenkor találják meg a felek a gyerek számára (fejlettségének és a tőle elvárható szint megállapításával) a megoldást, amely a valóságos célhoz vezet. Ez az elvárás úgy a pályára készülők, mint a „csak” művészetek iránt érdeklődő gyerek fejlődése szempontjából rendkívül fontos.

6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Az iskola sokoldalúan kívánja a tanulók művészeti tanulmányait elősegíteni

Szolgáltatások:

- a szociálisan rászoruló tanulóknak térítési díj-fizetési kedvezmény vagy mentesség adása
- hozzájárulás az országos és megyei tanulmányi versenyek, fesztiválok, kurzusok költségeinek mérsékléséhez
- vonós, pengetős, fúvós hangszerek díjmentes kölcsönzése
- hangszerek karbantartása
- kották, tankönyvek, művészeti könyvek kölcsönzése

7. A pedagógiai program végrehajtását segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Az iskola a 27/1998. (VI.10.)MKM rendelet valamint a 11/1994 (VI.8.) MKM rendelet 7. sz. melléklete szerint biztosítja –a fenntartó által jóváhagyott költségvetési keretből- a nevelő-oktató munkát segítő eszközöket és felszereléseket.

A tanított hangszeres tárgyak eszközeinek állapota és mennyisége megfelelő. Valamennyi vonós, fúvós és billentyűs hangszer folyamatos karbantartása, javítása fontos. Így biztosítható a jelenlegi megfelelő állapot megőrzése. Az elhasználódott hangszerek pótlására, új hangszer vásárlására a költségvetés függvényében és pályázatok útján van lehetőség.

A képző-és iparművészeti tanszak feltételeinek kialakítása és eszközeinek beszerzése folyamatos.

8. Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Helyi Tanterve

Tartalomjegyzék

1) Felvétel hangszeres képzésre

Az iskola 1. előképző és 1. alapfokú évfolyamára jelentkezés életkori feltételei

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

2) Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei

A beszámoltatás formái

A beszámoltatási formák alkalmazásának szabályai

Művészeti alap- és záróvizsga

3) A tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének, minősítésének formái

Főtárgy és szolfézs tantárgy értékelése

Egyéb, választható tárgyak értékelése

A szorgalom értékelése, minősítése

4) Tantervek

Szolfézs tanterv

Zongora tanterv

Szintetizátor tanterv

Hegedű tanterv

Gitár tanterv

Furulya tanterv

Fuvola tanterv

Klarinét tanterv

Szaxofon tanterv

5) Művészeti alap- és záróvizsga követelményei

1) Felvétel hangszeres képzésre:

Az iskola 1. előképző és 1. alapfokú évfolyamára jelentkezés életkori feltételei:

Az előképző és az alapfok 1. évfolyamára azok a tanulók jelentkezhetnek, akik betöltik a 6. életévüket.

A tanulók felvételéről az igazgató dönt.

Ha a tanuló más alapfokú művészetoktatási intézményből kéri átvételét, akkor bizonyítványába bejegyzett elvégzett évfolyamai alapján kerül besorolásra a megfelelő évfolyamba, illetve csoportba.

Második hangszer: A főtárgy mellé választható tárgyként második hangszer tanulása kezdhető. Feltétele 3 zeneiskolai tanév sikeres elvégzése és főtárgy tanári javaslat.

A magasabb évfolyamra lépés feltételei:

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A tanuló kérelmezheti, hogy több évfolyam tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget osztályozó vizsga letételével.

Második hangszer: Mivel a képzés heti 30 percben folyik, a magasabb évfolyamba lépéshez 2 tanév sikeres elvégzése szükséges.

Az iskola alapfokú évfolyamáról a továbbképző évfolyamra az léphet, aki – a jogszabályban meghatározottak szerint szervezett – művészeti alapvizsgát tett.

Ez azon növendékeket érint, akik a 2004/2005-ös tanévben léptek az 1. alapfokú évfolyamba. Akik korábban kezdték a tanulmányaikat automatikusan a továbbképző osztályba kerülhetnek.

Az iskola magasabb évfolyamára lépés egyik alapfeltétele a foglalkozások rendszeres látogatása. Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása a tanítási órák egyharmadát meghaladja, a tanuló nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. A tanulók mulasztásainak igazolásával kapcsolatos szabályozásokat az iskola szervezeti és működési szabályzata és házirendje tartalmazza.

Egyéb esetekben az idevonatkozó hatályos jogszabályok a meghatározók.

2) Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A beszámoltatás formái

Félévi és év végi vizsgák

Minden tanév január hónapjában zajlik a félévi meghallgatás.

A vizsga anyagát a szakonként meghatározott követelményszint tartalmazza.

A vizsga zártkörű, az adott tanszak tanárai hallgatják meg a tanulókat, a beosztás szerint.

A tanév végén nyilvános vizsgahangversenyen adnak számot a tudásukról a tanulók.

Művészeti alapvizsga, művészeti záróvizsga:

Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról rendelkezik a művészeti alap- és záróvizsga megrendezéséről (31. § (3); 48. § (8) b); 72. § (1); 84. § (5); 115. § (1) c)).

A rendelkezések értelmében tanév végén kerül megrendezésre azon növendékek részére, akik az alapfok, illetve továbbképző utolsó évfolyamát végzik, valamint szándékukban áll ezeket a vizsgákat letenni.

A vizsga anyagát a szakonként meghatározott követelményszint tartalmazza.

A beszámoltatási formák alkalmazásának szabályai:

Beszámoltatás szabálya:

Törvényi háttér:

Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról 115. § (1) pont c) bekezdése

Vizsga szabályai:

- Főtárgyból, ill. második hangszerből minden évfolyamon kötelező az év végi vizsgahangverseny, HEK-es tanulóknak a félévi vizsgameghallgatás nem kötelező.
- Kérésre több évfolyamból összevont vizsga tehető.
- A vizsga anyaga a szakok követelményszintjében meghatározottak szerint.
- A tanszak tanárai egyenként, illetve kamaracsoportokban hallgatják meg a diákokat.
- A vizsgán hallottakat érdemjeggyel értékelik.

Művészeti alapvizsga, művészeti záróvizsga:

Törvényi háttér:

Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról 31. § (3); 48. § (8) b); 72. § (1); 84. § (5); 115. § (1) c) paragrafusai értelmében tanévenként egy vizsga

Vizsgabizottság:

- Három tagból áll: elnök és két tag

Vizsga anyaga:

- A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei szerint

Értékelés:

- A vizsgabizottság érdemjeggyel értékeli az előadást, melyet bevezetnek a bizonyítványba is.

A vizsgára jelentkezés feltétele:

Nem kötelező a részvétel.

Az alapfokról a továbbképzőbe lépés feltétele a művészeti alapvizsga letétele.

A művészeti záróvizsga az alapfokú művészetoktatási intézményben folytatott tanulmányok befejezését jelenti.

A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga

A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei:

Az alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei:

- Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát az adott évben végzi és a vizsgára jelentkezett.
- Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát végzi és a vizsgára jelentkezett.

Az alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja:

- Az alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.
- Az alapvizsgán és záróvizsgán a szakmai követelményeknek megfelelő szint kérhető számon.
- Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján az intézmény oly módon állítja össze, hogy azokból mérhető és elbíráható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

3) A tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésnek, minősítésének formái

A tanulók értékelésének alapja a folyamatos teljesítmény, figyelembe véve a tanuló fejlődési ütemét.

Főtárgy és szolfézs tantárgy értékelése:

- Tanév közben a tanuló teljesítményét főtárgyból és szolfézs, tantárgyból a tanár rendszeresen, illetve havonta érdemjeggyel értékeli. Az érdemjeggyel történő értékelés mellett a tanár a tanév során folyamatosan alkalmazza a kifejtett szóbeli, esetenként írásbeli értékelési formát is.
- Több tantárgy követelményeire épülő év végi vizsgán a tanuló teljesítményét a tanár(ok) tantárgyanként külön érdemjeggyel értékeli(k).
- Félévkor és év végén a tanuló teljesítményét főtárgyból és szolfézs tantárgyból a tanár osztályzattal minősíti. A félévi osztályzatokat az év közben szerzett érdemjegyek alapján, az év végi osztályzatokat az évközi érdemjegyek és a vizsga érdemjegye(i) alapján kell megállapítani.
- Az egyes tanulók osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és az osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

A tanuló teljesítményének értékelésére, minősítésére alkalmazható érdemjegyek és osztályzatok [a közoktatási törvény 70. §-ának (2) bekezdése alapján]:

jeles	(5);
jó	(4);
közepes	(3);
elégséges	(2);
elégtelen	(1).

A félévi és az év végi osztályzattal történő minősítést kifejtett szóbeli értékelés kíséri.

Az értékelést, minősítést tartalmazó dokumentumok: napló, tájékoztató füzet, törzslap, bizonyítványkönyv, jegyzőkönyv (művészeti alap-és záróvizsga, osztályozó értekezletek).

Az itt nem szabályozott kérdésekben az egyéb, idevonatkozó jogszabályok a meghatározók.

Egyéb, választható tárgyak értékelése:

Egyéb tárgyak: zenekar, kórus, kamarazene, zenetörténet-zeneirodalom, kötelezőzongora, második hangszer

Értékelésük /a második hangszer és a kötelező zongora kivételével félévkor és évvégén szóveges értékelés, mely a tanulmányi átlagot nem befolyásolja.

- Kiválóan megfelelt
- Jól megfelelt
- Megfelelt
- Nem felelt meg

Kiválóan megfelelt annak a tanulónak a teljesítménye, aki az adott évfolyamra előírt tantárgyi követelményeket kimagaslóan teljesítette, rendszeresen részt vett a foglalkozásokon, szorgalmával felkészültségével segítette a tanulótársai munkáját is.

Jól megfelelt annak a tanulónak a teljesítménye, aki az adott évfolyamra előírt tantárgyi követelményeket kiemelkedően teljesítette.

Megfelelt annak a tanulónak a teljesítménye, aki az adott évfolyamra előírt tantárgyi minimumkövetelményeket teljesítette.

Nem felelt meg annak a tanulónak a teljesítménye, aki a tantárgy adott évfolyamra előírt minimumkövetelményeit nem teljesítette.

A félévi és a tanév végi minősítést kifejtett szóveges szóbeli értékelés kíséri.

A Szorgalom értékelése, minősítése:

- A szorgalom értékelése a tanuló foglalkozásokon való aktivitása, feladatvégzésének pontossága, kötelességtudata, képességeihez mért teljesítményének szintje, egyenletessége, alapján történik.
- **Példás** annak a tanulónak a szorgalma, aki a foglalkozásokon folyamatosan aktívan közreműködik, felkészülését a rendszeresség, kötelességtudat és a pontosság jellemzi, a feladatok végzésében önálló, a képességeihez mérten a legmagasabb teljesítményt nyújtja, teljesítménye egyenletes, önművelése rendszeres.

- **Jó** annak a tanulónak a szorgalma, aki a foglalkozásokon aktívan közreműködik, de aktivitása nem folyamatos, rendszeresen készül, de nem pontos és alapos, a csoportmunkában és az önálló munkában tehetségéhez mérten igyekszik részt venni.
- **Változó** annak a tanulónak a szorgalma, akinek a foglalkozásokon aktivitása egyenetlen, a tanórákra való felkészülése rendszertelen, feladatait váltakozó érdeklődéssel végzi, önművelése rendszertelen, képességei alatt teljesít.
- **Hanyag** annak a tanulónak a szorgalma, aki a foglalkozásokon nem mutat semmilyen aktivitást, feladatait nem végzi el, érdektelenség, közöny jellemzi.

A tanuló szorgalmának értékelésére, minősítésére alkalmazható érdemjegyek és osztályzatok [a közoktatási törvény 70. §-ának (2) bekezdése alapján]:

példás	(5);
jó	(4);
változó	(3);
hanyag	(2).

A tanuló szorgalmát félévkor és év végén egy osztályzattal kell minősíteni.

A tanuló szorgalmának értékelését és minősítését félévkor és tanév végén a főtárgy tanár – a csoportban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi.

A szorgalom osztályzattal történő minősítését kifejtett szóbeli értékelés kíséri.

Az értékelést, minősítést tartalmazó dokumentumok: napló, tájékoztató füzet, törzslap, bizonyítványkönyv.

A Pedagógiai Program érvényességével, módosításaival, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

A Pedagógiai Program érvényességi ideje

- Az intézmény 2011.szeptember 1. napjától szervezi meg a nevelő-oktató munkáját a pedagógiai program alapján.
- Az óratervi óraszámok tekintetében 2011. szeptember 1. napjától ez alapján kerül megtervezésre a tantárgy felosztás és órarend.
- Ezen Pedagógiai Program érvényességi ideje a jogszabályi változásokig szól.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

- A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- A 2014/2015. tanév során a nevelőtestületnek el kell végezni a pedagógiai program felülvizsgálatát, értékelését, szükség esetén ezt a pedagógiai programot módosítani kell.

A pedagógiai program módosítása

- A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
  - az iskola igazgatója
  - a nevelőtestület bármelyik tagja
  - a nevelők szakmai munkaközösségei
  - a szülői munkaközösség
  - az iskola fenntartója
  - a diákönkormányzat képviselői útján
- A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
- A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától lehet bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

- Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
- A pedagógiai program egy-egy példánya következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola fenntartójánál
  - az iskola irattárában
  - az iskola könyvtárában
  - az iskola nevelői szobájában
  - az iskola igazgatójánál
  - az iskola telephelyein.

A Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása

A Pedagógiai Programot az iskola diákönkormányzata a 2011.év .....hó ..... napján tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Kelt: Lőrinci, 2011. ....
.....
az iskolai diákönkormányzat vezetője

A Pedagógiai Programot az iskolai szülői munkaközösség 2011. év .....hó ..... napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Lőrinci, 2011.....
.....
iskolai szülői munkaközösség elnöke

A Pedagógia Programot a nevelőtestület a 2011. év augusztus hónap 18. napján tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Lőrinci, 2011. augusztus 18.
Királyné Zólyomi Erzsébet
igazgató

A Lőrinci Hunyadi Mátyás Általános Iskola Pedagógiai Programját a Lőrinci Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 2011. év augusztus hó 25. napján tartott ülésén jóváhagyta.

Kelt: Lőrinci, 2011. augusztus 25.
.....
polgármester

